

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 130 Ft

XIII. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. március

TÖRTÉNELMI DOKUMENTUMOK, ESEMÉNYEK – 1848 Egy résztvevő emlékezése

A költők és filozófusok állítása, hogy az élet álom. Ez azonban nem a teljes igazság.

Csak ami az életben szép volt, és már régen elmúlt: tűnik föl később előttünk úgy, mint az álom. De amíg ez a múlt jelen idő volt: mindenki érezte benne az élet kemény valóságát: a gondot, fáradságot, aggodást és küzdelmet.

Élénken emlékezem én is századunk legfényesebb tavaszára, 1848-ra, erre a csodálatos időre, mely e felnőtt gyermeket egyszerre küzdő férfivá tudta átalakítani. Egy nap még játéklabda s pár hét múlva már katona-fegyver volt a kezünkben.

Ki feledhetné, ha megérte e mesés idő hevét, lelkesülését, erélyes törekvéseit és hatalmas vívmányait. Most, egy félszázad múltán, minden csakugyan olyan, mint az emlékezet édes álma.

Pedig napról napra élvezzük valóságát, mert a nemzet nagy megpróbáltatása: a kiállott hosszú szenvedés és mély gyász után az akkori eszményies álmokból mily sok vált maradandó valóvá a hazai közélet kimondhatatlan javára, de nem minden reményünk teljesült, sőt nem egy akkor édesdeden ápolttálmunknak ellenkezője állt be a társadalom kimondhatatlan kárára. Hittünk a nemzet egygyéforrásában. Álmodtunk a közeli jövő testvériségéről, midőn a műveltség és szeretet erősítő kapcsa fűzi össze a nemzet fiait és lányait, osztály, felekezet, rang és nyelv különbség

nélkül.

S mit értünk meg? Osztyálérdekek áldatlan harcát, nemzetiségi tozsalakodásokat, felekezetek békétlenségét, elavult előnevekkel való kérkedést, rangkorság lázát e külső kítüntetések gyarló hajhászatát. Együtt sem vagyunk nagyon sokan, s mégis időszerűtlen válaszfalakkal aprózzuk el magunkat.

1848 a politikai újjászűletés hajnalfénye volt. Százados előítéletek összeomlását ünnepeltük akkor a jobb jövő reményében. Most a társadalmi gondol-

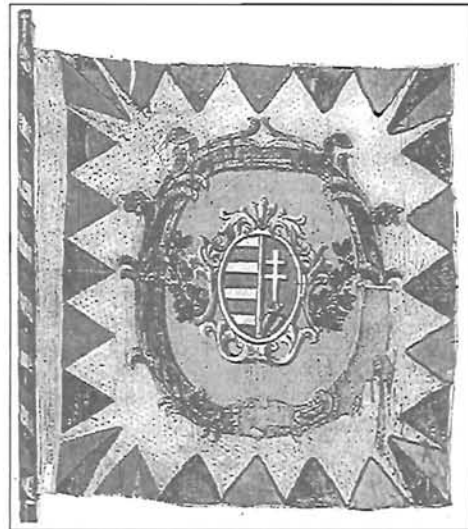
kodás újjászűletésére s korszerűtlen, bár divatosá vált előítéletek elpusztulására volna szükség.

Érje meg ezt az utánunk következő boldogabb nemzedék!

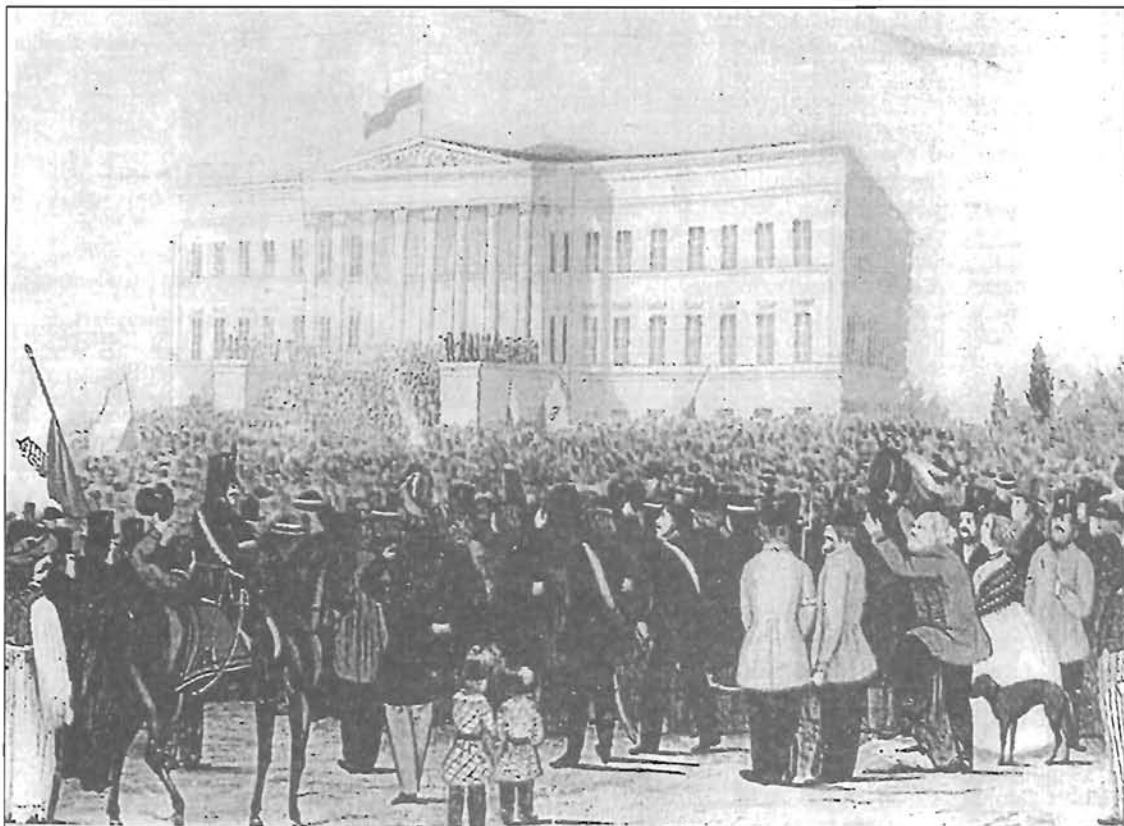
Budapest, 1898. január 8.

Vadnai Károly

Utóirat: Vadnai Károly (1832-1902): író, szerkesztő, az MTA tagja. A szabadságharcban önkéntesként vett részt; Világos után elfogták és besorozták az osztrák hadseregbe.

Petőfi 1848. március 15-én a Nemzeti Múzeum lépcsőjének korlátján elszavalja a Nemzeti dalt (egykorú vízfestmény)

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület február 23-i ülésén

A polgármesteri beszámoló részletesen ismertette az egyre súlyosbodó belvíz helyzetet, ami már nemcsak a külterületet, hanem a belterületet is sújtja.

Az Ipari Park területén az elkészült gabonatórolók átadása március 2-án lesz 14 órakor. Gráf miniszter úr és államtitkára is részt vesz az átadó ünnepségen.

30 db mérgező, veszélyes hulladék hordót fedezett fel az ellenőrzés az ENCI területén lévő helyiségben, amelynek az ártalmatlanítása akár 6 millió forintba is belekerülhet. Hogy ki fogja ezt fizetni, még nem dőlt el. A szálak visszavezetnek egészen az Enci felszámolójához, hiszen a terület értékesítését a felszámoló végezte.

Elterjedt a városban a Kis Bálint Általános Iskola és a Kner Imre Gimnázium összevonásának rémhíre. A történetből jelenleg annyi az igazság, hogy az idei költségvetés tárgyalása során a hat-hét tornyosuló probléma között a polgármester felsorolta a két iskola egyre növekvő támogatási szükségességét, merthogy a normatívák igen lecsökkentek...

A polgármesteri beszámoló után a képviselők több helyről leleztek az utakkal, járdákkal kapcsolatos problémákat. Elsőként Császárné Gyuricza Éva a Zrínyi Ilona út építésével kapcsolatos műszaki problémát jelentette, amely most az olvadáskor és az esőzések után igen súlyos képet mutatott. Az úton nagyon sok helyen megáll a víz, nincs megoldva a csapadékelvezetés, és ugyanitt a járdákon is megáll a víz. A Fő úton a Jó Barát buszmegálló megközelítése és mellette a zebra elhagyása is csak sárban és vízben lehetséges.

Véhané Szedlák Ildikó a Polányi út sarkán lévő szennyvíz vizsfolásának problémáját jelezte. Hangyáné képviselőasszony a gyomai területen tapasztalt útépitési és útjavítási gondokra hívta fel a műszaki osztály figyelmét.

Elsőként a 2006. évi költségvetés tárgyalására került sor. A Pénzügyi Bizottság elnöke ismertette a költségvetés szempontjait, mely szerint a folyamatos működés, a megkezdett beruházások befejezése, a pályázati sajáterő alap a köztisztviselők 13. havi illetménye, a megkezdett utak befejezése biztosított, úgy, hogy a jelenlegi hiány: 71 millió forint, ami hitelfelvétellel kezelhető. A város az összes tartalékát és pénzmaradványát bevonta a finanszírozásba. A költségvetés végössge: 3,2 milliárd forint, melynek 23,56 %-a fejlesztés, 74,22%-a működés, 2,22% -a hitel. A költségvetést 17 igen, és 2 tartózkodással elfogadták.

A Gyomaendrődi Református Egyház a Nagy Sándor utca melletti lezárt temető területére elkészített szabályozási terv alapján az engedélyeztetések és egyeztetések után részben kegyeleti parkot, részben pedig mintegy 33 építési telket tervez kialakítani.

Gyermekek részére nyújtható pénzbeli és természetbeli ellátás változott! Megszűnt a rendszeres gyermekvédelmi támogatás, helyébe a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény került. A jegyző állapítja meg 1 év időtartamra, a feltételek fennállása esetén. A legjelentősebb az egyszerű támogatás, amelyet július hónapban fizet az önkormányzat, ideén: 5.000 Ft/gyerek, a tankönyvtámogatás, és a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye.

A támogatást kérni kell, az önkormányzat által közzé tett időben, vagy a többletkiadást jelentő esemény után 30 napon belül! A határidők elmulasztása jogvesztő!

A települési folyékony hulladék szállítására és szippantására vonatkozó díjtételek:

Lakosságnak 5 km-en belül: 1-3 m³: 2042 Ft/m³, 3-8 m³: 1.950Ft/m³

Vállalkozás: 5 km-en belül: 1-3 m³: 2.180 Ft/ 3-8 m³: 2.088Ft/m³

Arnyékszék, WC-gödörök, szennyvíz szippantás: 7.332 Ft/m³

Vízművek RT vízterhelési díjteleve március 1-től: lakosság: 15 Ft/m³+ÁFA, szippantott szennyvíz: 33,7 Ft/m³ + ÁFA.

A helyi építészeti örökség védelméről szóló tervezetet a testület továbbdolgozásra alkalmasnak ítélte. A felmérésre és értékvizsgá-

latra árajánlat érkezett.

Támogatási alapok, amelyekre pályázni lehet: civil szervezetek, Ifjúsági, Sport Alap. A pályázat benyújtásának határideje: 2006. március 31. 12 óra. A pályázati űrlap letölthető: www.gyomaendrod.hu honlapról, vagy a Polgármesteri Hivatal oktatási előadóájától kérhető.

Óvodai és általános iskolai beíratás időpontja: 2006. március 20, 21, 22.

121,4 hektár termőföldet, 229,49 AK értékben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Miniszter az önkormányzatunk kérésére szociális földprogram célra jóváhagyott. Az eredeti kérelmünk 622 hektárra, illetve 16ezer AK-ra vonatkozott. A földalapról kivont terület tulajdonosa továbbra is a Magyar Állam, vagyonkezelője a Nemzeti Földalapról Szervezet. A Nemzeti Földalapról tartozó termőföldek értékesítésére és hasznosítására jogszabályi intézkedik. (Részletek a megyei FVM Hivatalban)

Pályázik az önkormányzat az FVM Agrár és Vidékfejlesztési Op. Program keretében mezőgazdasághoz köthető infrastruktúra fejlesztés, vízkárelhárításra a Szenáskerti, a Görbéküti-csatornák felújítása és a Révzugi szivattyútelep kapacitásbővítésre. Bruttó összeg: 93,1 millió forint, amelyen belül a sajáterő 14 millió, a támogatás: 79,1 millió forint.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.
Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.
Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04
Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.

Adószám:19056274-1-04
Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám:18372276-2-04
Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608 -1-04.
Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám:18379383-1-04
Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támo-

gatása.

Adószám: 18370827-1-04.
Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04
Óregszőlői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04
Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24
Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04
Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04
A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbitása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04
Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-17
Gyomaendrődi Mentőalapítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

NYUGDÍJASOK, ROKKANT NYUGDÍJASOK FIGYELEM!

Üdülési csekkkel kapcsolatos felvilágosítással szívesen szolgálok, telefon: 06-30 29-73571

Hírek innen-onnan és házuknk tájáról

A BALATON festője - Vidovszky arcképevel emlékbélyeget készített a patinás, több mint 32 éve fennálló és ezren felüli taglétszámú Művészetrátok Egyesületének Vidovszky Béla Emlékbizottsága (székhelye: Balatonalmádi). Vidovszky Bélát a háború előtt Európa legkiválóbb enteriőrístájaként tartották számon. A háború után egyrészt már nem voltak ecset alá való kastélyok, másrészt nem is volt divat az ilyesféle téma, így lett már a 60-as évek elejére a Balaton fejtője. Amikor azokban az években kiadták a balatoni festők műveinek képeit levelezőlapon, már ott szerepelt az ő tihanyi festménye is. Nem sokkal halála előtt mondta a művész: „Örülök, hogy még volt jó másfél évtizedem az ezerarcú Balaton megörökítésére. Almáditól Keszthelyig jártam a valóban festői partjait, ahol csak a bőség zavarával küszködtem.” Vidovszky Béla a Békés megyei Gyomán (ma Gyomaendrőd) született 1883-ban, és Budapesten hunyt el 1973-ban. A gyomaendrői Vidovszky Béla Városi Képtár ize-lítőt ad munkás-ságából.

Láng Miklós
(Balatonalmádi)

FELHÍVÁS A „KLEBELSBERGI” ISKOLÁKHOZ

Gróf Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter, a XX. század első felének legjelentősebb művelődéspolitikusa terjesztette az országgyűlés elé és fogadtatta el „az 1926. évi VII. tc. a mezőgazdasági népesség érdekeit szolgáló népiskolák létesítéséről és fenntartásáról” szóló törvényt, amelynek értelmében öt év alatt több mint ötezer oktatási objektumot (tantermet és tanítólakást) kellett felépíteni. A nemzet példátlan áldozatkészségéből induló munka nagy lendülettel folyt, már az indulás évének októberében átadtak 361 külterületi iskolát és „az 5000. népiskola ünnepélyes felavatása a kormányzó, Horthy Miklós és a kultuszminiszter, Klebelsberg Kuno jelenlétében 1930. október 25-én 14 órakor a zsúfolásig megtelt tornacsarnokban megtörtént.” Tudósíthatott az örömteli hírről a Szegedi Új Nemzedék című újság.

2005-ben már 75 éve, hogy mindez történt Szegeden a Rókus Iskolában. Az új iskolaépület átadásával szimbolikusan felavatták az előző öt évben épült ötezer objektumot is. Szeretnénk méltóképpen emlékezni a hajdani eseményekre és az eltelt háromnegyed évszázadunkra. Szeretnénk felkutatni a többi 4999 „objektumot”! Tudjuk, hogy sok közülük – főként a körzetesítés következtében már az enyészeté lett. De talán vannak még hírmondók, akik emlékeznek létrejöttükre, virágzásukra és működésük végnapjaira, utójára ott működő tanítóikra. Vajon hogyan hasznosultak a masszív építmények bezárásuk után?

Kérjük az illetékes önkormányzatokat, amelyek területén utójára működtek ilyen intézmények, adjanak hírt, mikor zárták be, hányan jártak oda utójára, ki volt az utolsó tanító, mi lett az iskolával?

Kérjük a már bezárt klebelsbergi iskolákban tanító tanítókat, írjanak rövid beszámolót, küldjenek fényképeket a hajdani iskola életéről!

Kérjük a volt tanítványokat, számoljanak be diákkori emlékeikről, amelyek ezekhez a klebelsbergi iskolákhoz fűződnek!

Kérünk valamennyi ma is működő olyan iskolát, amely az 5000 „testvér” valamelyikeként ápolja a klebelsbergi hagyományokat, hogy ünnepeljen és emlékezzen velünk együtt!

A hiteles dokumentumok gyűjteményét szeretnénk kiállítani, közkincsé tenni. Minden segítőt, együttműködő jelentkezését várjuk az alábbi címeiken:

Levelezési cím: Kókai Gyula igazgató Rókus Általános iskola 6724 Szeged Kossuth Lajos sgt. 37, Tel./fax:62/541-500; 62/541-501; E-mail: rokus@rokus-szeged.sulinet.hu – Honlap:www.rokus-szeged.sulinet.hu Kapcsolattartó tanár: Juhász Nándor: juhasz.rokus-szeged.sulinet.hu

Öregszőlői híradás - Meghitt esemény színhelye volt február 7-én az Öregszőlőben működő Idősek Klubja és Átmeneti Otthona. A klubrész immár 22 éves fennállását ünnepelte.

Gondos előkészítés eredményeképpen egy jó hangulatú délelőttöt tölthettek együtt a szépszámmal megjelent klubtagjaink. Az ünnepséget Gellai Józsefné intézményvezető nyitotta meg, röviden elmondta az elmúlt 22 év történéseit, emlékeztetve a bizony nem könnyű kezdetekre. Az eseményt megtisztelte jelenlétével a polgármester úr, Dr. Dávid Imre, valamint Dr. Csorba Csaba jegyző és Jakus Imre képviselő urak, Hangya Lajosné képviselő-asszony, valamint Pésó Béláné nyugdíjas tanárnő, akinek jelentős szerepe volt abban, hogy létrejöhetett a klub. Hangyané képviselő-asszony a Gyomaendrői Idősekért Alapítvány nevében DVD-közvetta csomaggal leptte meg az ünnepelőket. A Kincs az Életed Közhasznú Alapítványt Bukva Csilla kurátor képviselte, aki az Alapítvány nevében egy Grundig CD-s magnós rádiót adott át a klub részére. A családias hangulatú közösen elfogyasztott ebédig Sándor Teréz dalaiban gyönyörködhettünk, aki városunk Zeneiskolájának volt növendéke.

Előkerültek a megsárgult fotók, amelyek némán vallottak az elmúlt két évtized sokszínű klubéletéről, s felidéztek azok arcát is, akik már nem lehetnek itt és nem emlékezhettek velünk együtt...

Köszönjük a klub részére adott ajándékokat, és mindazok munkáját, akik segítettek, e sokáig emlékezetes emlék-délelőtt megszervezésében és lebonyolításában.

Dávid Józsefné klubvezető

Megújult a gyomaendrői Mentőállomás

Városunk mentőállomását a Gyomaendrői Mentőalapítvány is támogatja, amelynek kuratóriuma úgy döntött, hogy adófigetők által felajánlott 1%-ból befolyt összeg egy részét a mentőállomás felújítására fordítják. Az állomás dolgozói vállalták, hogy a szabadidejükben a festési munkálatokat elvégzik, ami nagyon időszerű volt, hiszen már 13 éve festették utójára. A falfestéket az Országos Mentőszolgálat biztosította, az egyéb szükséges felszereléseket az Alapítvány vásárolta meg. A munkák összköltsége 110 ezer forint volt. Időszerű és szükséges volt a világítás korszerűsítése is, az armatúrák cseréje 45 ezer forintba került. A 39 éves függönyök is lekerültek, színes, új függönyöket vásároltak, ami 106 ezer volt. Beszerettek egy új személyi számítógépet, egy faxkészüléket, amelyek összköltsége 241 ezer forintot tett ki. A további tervek között szerepel a nagykapu teljes felújítása, automatizálása és egyéb mentésmechanikai eszközök beszerzése, mint például: újraélesztési fantom, égési sérülést ellátó kötszerek, gyógyszerek, defibrillátor akkumulátor.

Az Alapítvány kuratóriuma ezúttal is köszönetét fejezi ki az eddigi és jövőbeni támogatóinak, hogy lehetővé tették a fenti felújításokat, és kéri a további támogatást.

Adószámuk: 18376713 – 1 – 04

Gyomaendrői Mentőalapítvány Kuratóriuma

A kommunizmus magyar áldozatira emlékeztek Gyomaendrődön dokumentumfilmek bemutatásával február 23-án és 24-én. A Kulák-Golgota, Recski rabok, A kövek árnyékában című dokumentumfilmek bemutatása előtt Domokos László országgyűlési képviselő vendégei voltak azok az endrői, gyomai, hunyai, és kondorosi emberek, akik átérték, megszenvedték ártatlanul a meghurcoltak, kitelepítettek, kisemmizettek keserűségét. Jó néhány áldozat is jelen volt, akik a kommunizmus rémtetteiről saját tapasztalatukat mondták el. Az élők és holtak együtt vádoltak...

„Helyére kell tenni a múltat” – így szólt Domokos László meghívó levelének első mondata. Igen, minden népnek meg kell ismernie saját múltját –közelit és távolit – hogy a jövőjét biztos alapokra építhesse. A film vetítés befejezése után Sággy Gyula a rendező, bemutatta a jelenlévők közül, akik közreműködtek a dokumentumfilmben, Nagy Sándorné gyomai, Hanyecz Margit, és Hunyad Simon Péter endrői, és Határszéli Dezső kondorosi „szereplőket”, akiket a nézők nagy tapssal és könnyes szemmel köszöntöttek.

Nyugdíjasok a „forgószínpadon”

Az elmúlt hetekben az egész magyar média, (tv és az újságok) igen nagy terjedelemben foglalkozik a nyugdíjasoknak tett ígérettel. Az ígéret mellett persze elhangzanak riogatások is. Egy biztos, a nyugdíjasok nagy szavazótáborra miatt minden választás előtt felélenkül a nyugdíjasok iránti érdeklődés, pedig sokkal jobb volna, ha a jelenkori kormány a kormányzás első napjától fontos kérdésként kezelné a nyugdíjasok helyzetét, nemcsak a kampányidőszakban kerülnék reflektorfénybe! Jó ha tudjuk, hogy a nyugdíjak és társadalombiztosítási ellátások fedezetét, ha a Nyugdíjbiztosítási Alap nem tudja teljes mértékben biztosítani, akkor azt az állam köteles a költségvetésből fedezni, ezt nevezik az állam garanciavállalási kötelezettségének. (1997. évi LXXXI. törvény 2§ (2)). Hogy jobban el tudjanak igazodni a nyugdíjasok az őket érintő ígérethalmazban, így február 15-én városunkba látogatott és fórumot tartott Korózs Lajos politikai államtitkár, akit elkísért Dr. Pongrácz Tibor az Időügyi Tanács tagja. A vendégek a város polgármesterének, és néhány nyugdíjas klub meghívásának is eleget tettek látogatásukkal.

Az államtitkár elsőként röviden bemutatkozott, amelynek során közölte, hogy a félreértések elkerülése végett ő MSZP-s, majd részletesen ismertette az öt évre szóló 8 lépésből álló nyugdíj korrekációs programot. Ez a program vállalható és finanszírozható, ezért a parlamentben a FIDESZ is egyhangúlag megszavazta.

Az Időügyi Tanács javaslatára az a döntés született, hogy elsőként azok özevgyi nyugdíján változtatnak, akik nem rendelkeznek saját jogú nyugdíjakkal, ez az intézkedés mintegy 200 ezer embert érint. Az özevgyi nyugdíj 36 ezer forintról 43.200 forintra fog emelkedni.

A rokkantsági nyugdíjmelés 5-600 ezer embert fog érinteni. Az, hogy ma kinek mennyi a nyugdíja, az nemcsak attól függ, hogy mennyi időt dolgozott, és mennyi jövedelem után fizetett járulékot, hanem attól is, hogy mikor ment nyugdíjba. Azaz vannak, akiknek úgy mond „rossz évben” állapították meg a nyugdíját, és ez okozhat akár 10 ezer forint nagyságrendű hátrányt is. „Rossz évek”-nek számít 1991-1995. közötti időszak, valamint az 1987. december előtti idő.

Kiemelt nyugdíjmelésre számíthatnak azok az édesanyák, akik 1988 előtt mentek nyugdíjba, és nem vették figyelembe a nyugdíj megállapításakor a gyermekük születése után otthon töltött éveket.

A mezőgazdasági járadékosok várhatóan 2007. január 1-től 3500 forinttal kapnak többet, ez mintegy 17 ezer embert érint.

Nem a nyilvánosság előtt, de elmondta az államtitkár, hogy az 55 évnél idősebb munkanélküliek előrehozott nyugdíjazásának kérdései még tisztázatlanok. Az elképzelések szerint mind a férfiak, mind a nők, ha már legalább 31 éves munkaviszonyral rendelkeznek, és legalább 2 éve nyilvántartott munkanélküliek, és eredménytelenül keresnek állást, a megelőlegezett előrehozott nyugdíjra lesznek jogosultak, és a nyugdíjuk 60%-át kapják. A 400 ezer nyilvántartott munkanélküliek közül 30 ezer tehető ezen érintettek száma.

Az államtitkár előadása után hozzászólások következtek. Két-három hozzászóló részletesen méltatta és üdvözölte a kormány nyugdíjasokat érintő intézkedéseit, majd három kérdést tett fel az államtitkár úrnak e sorok írója.

Az első kérdés kissé személyes jellegűnek hatott, hiszen az államtitkár úr az elmúlt héten szinte minden nap szerepelt a tv-ben a 14. havi nyugdíj bevezetése elleni érveivel.

Ezért megkérdeztem, hogy fenntartja-e még a tiltakozását a 14. havi nyugdíj bevezetése ellen, miközben a miniszterelnök már a 15. havi differenciált nyugdíj bevezetését ígérgeti.

Az államtitkár úr határozottan kiállt eddigi e témában tiltakozó tv nyilatkozataival mellett, annak ellenére, hogy Orbán Viktor elnök meghatározta a 14. havi nyugdíj forrását is: ami a többletmunkából eredhet. Tehát nem üres ígért, hanem egy megoldási javaslat arra, hogy ha csökkentik a bérek közterheit 29%-ról 19%-ra, és ennek hatására a „fekete” gazdaság némileg „fehéredik”, és érdemes lesz több munkahelyet teremteni, aminek hatásaként a munkanélkülieknek fizetendő munkanélküli járadék is megmarad. Ezen számítások szerint a következő ciklus végére reális esélye van a 14. havi nyugdíj fizetésének. Ha a FIDESZ kormányra kerül, akkor ez megvalósítható minden riogatás ellenére, a tisztességes munkát kell biztosítani, nem a munkanélküli segélyt! Ezt a gazdaságpolitikai és foglalkoztatás-politikai irányt változtatta meg a jelenlegi kormány. Ebben rejlik a FIDESZ és az MSZP közötti egyik leglényegesebb szemléletbeli különbség!

A második kérdés az igazságos elosztásra vonatkozott, konkrétan arra, hogy egy tavalyi kormányhatározat értelmében, miért csak a távfűtési támogatásokhoz kaphattak támogatást az arra rászoruló kisnyugdíjasok, hiszen nemcsak a távfűtési árak emelkedtek. Emelkedett a gáz 67%-kal, az áram 35%-kal, és a szén, a fa ára is nőtt. Hangsúlyoztam, hogy nem tőlük sajnáltam a támogatást, hanem a vidéken élőkért emeltem szót. Hiszen Békés megyében 2005. január 1-jén 137.901 fő volt a nyugdíjasok létszáma, ez

folytatás a 48. oldalon

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

DOBÓ IMRE kereskedő

1925 - 2005

Gyomán született 1925. december 5-én Dobó Imre kerékgyártó és Szabó Róza harmadik gyermekeként. Négyen voltak testvérek, de a korai gyermekhalálozás miatt a szülők csak két gyermeküket tudták felnevelni, Imrét és Rózát.

Imre hat elemi iskolát és négy polgárit végzett. Kereskedelmi iskolai tanulmányait Szegeden, inas éveit „Sánta” magánkereskedőnél (Sánta Béla) töltötte. A második világháború alatt elvitték levétének, Dunántúlon érte a „felszabadulás”, a front vége, ezt követően hazajött Gyomára.

A háború után kertészkedéssel, majd kereskedéssel foglalkozott. 1950-ben átkerült Endrődre, az ÁFESZ-hez. Itt élelmiszerboltban dolgozott, majd háztartási boltvezető lett. Ebben az időben aktívan részt vett Endrőd kulturális életében mint színjátész.

A 60-as évek táján helyezték át az endrődi „Vegyes-Kulturciikk” kereskedésbe. Ő lett mindenki „Dobó bácsija”. Az emberek akkori-ban nem a papírboltba mentek vásárolni, hanem „Dobóhoz”, igen népszerű ember volt, szerették tisztességét, becsületességét, igazságosságát.

Nyugdíjazása után még hat évig dolgozott nyugdíjasként.

Fiatl korától rúgta a „bört”, aktívan futballozott az endrődi csapatban, majd később ő volt a Spartacus később a Barátság SE intézője. Lealkiismeretes, odaadó futballt szerető élete munkásságáért 2001-ben a Barátság Sport Egyesület vezetősége kitüntetésben részesítette, amit meghatottan vett át az általa oly nagyon szeretett endrődi sportpályán, régi sportbarátaival együtt örült.

1962-ben feleségül vette Kozma Katalint, akivel kocorhegyi házukban három gyermeket neveltek fel: Editet, Imrét és Zoltánt, és később az öt unokájukat.

Amíg aktívan dolgoztak, Kocorhegyről jártak nap mint nap feleségével a papírboltba dolgozni. Példás családapa, jó üzletvezető és lelkes, odaadó sportintéző volt.

2005. december 30-án helyezték végső nyugalomra az Endrődi Köztemetőben.

Gyászolják szerető családja, barátai, ismerősei és a sportbarátok. Uhrin Erzsébet (jegyezte le a család elmondása szerint)

OKTATÁSÜGY ÉS NÉPTANÍTÓK A TANYÁKON ÉS KÜLTERÜLETEKEN A HUSZAS ÉVEKTŐL

A KÖRZETESÍTÉSEKIG - (Szakdolgozat - részlet)

FORRADALOM ÉS MEGTORLÁS

1956. okt. 23-án kitört a forradalom. Ismét Nagy Imre került kormányra. Az egyetemi hallgatók tüntetéséből kinőtt, és az egész országban futótűzként szétterjedt forradalom túl rövid ideig tartott ahhoz, hogy az oktatásügyre számottevő, pozitív hatást gyakorolhatott volna. Az Oktatásügyi Minisztérium új utasítástervezete nov. 2-ára készült el. A megvalósításra már nem maradt idő. Nov. 4-én bevonultak a szovjet csapatok. Az azt követő időszak tragikus eseményei nem tartoznak szorosan dolgozatom tárgyához, ezért azokat bővebben csak az oktatásügyet közvetlenül érintő esetekben tárgyalom.

A Kádár-kormány eleinte mind a munkáságnak, mind a parasztságának, mind az egyetemistáknak és az értelmiségnek mindent megígért. Sérelmeiket jogosnak ismerte el, és az ún. Rákosi-Gerő klikk népelnyomó politikájának tulajdonította. Kedvező döntés született a vallás-oktatásról is, amely szerint a részvétel vagy részt nem vétel szabadságát mindenkinek tiszteletben kell tartani.

Májusban azonban már minden tekintetben megmerevedett a kormány álláspontja. Az egyetemi felvételeknél ismét tiltó szempont lett a származás, amit súlyosított az esetleges „ellenforradalmi” tevékenység, a népi demokratikus államrend elleni izgatás, stb. Megindult a megtorlás. Börtön, halálos ítéletek, jobb esetben pályák, életek keréketörése várt a forradalom résztvevőire. Százerek menekültek nyugatra. F fiatal értelmiségiek, diákok, az ország jövőjéért tenni képes emberek egész nemzedéke veszett el a Haza számára. – Újabb beszélnek a Szovjetunióba hurcolt fiatalok ezreiről is, de ezt hivatalosan ma is tagadják. – A számonkérésben a pedagógusok közül az egyetemi oktatók, a nagyobb városok középiskoláinak igazgatói és tanárai voltak leginkább érintettek vagy személyükben, vagy diákjaik révén. Vidéken a tanítókat, lelkészeket és a kulákokat hurcolták meg.

Mindenki félt. A pedagógusokszervezet és az iskolai pártaktivák kinyilvánították: „Az ellenforradalmároknak és reakciósoknak nincs

helyük az iskolákban és az iskolát irányító szervezetekben. Őket nem agítaljuk, hanem eltávolítjuk. Szilárd, kommunista pedagógusokkal erősítjük meg az iskolák és az oktatási osztályok vezetését.” Hasonló szellemben adták ki augusztusban a minisztériumi útmutatót is az általános iskolák osztályfőnöki óráihoz. 1958. júl.22-i ülésén a párt PB-a határozatot hozott „a vallásos világnézet elleni eszmei harcról, a vallásos tömegek közötti felvilágosító- és nevelőmunka feladatairól”. Hasonlóan kemény hangnemű az MSZMP művelődéspolitikájának irányelveit meghatározó dokumentum is, amely az oktatás, a népművelés, a művészet és a tudomány legfőbb feladataul „a kultúra valamennyi sajátos eszközeinek és lehetőségének felhasználásával a marxista-leninista eszmék terjesztését” tüzte ki. Szeptembertől minden felsőfokú oktatási intézményben kötelezővé tették a marxizmus-leninizmus államvizsgát. Így volt ez a pedagógusképzésben is.

ÚTBAN AZ ISKOLAKÖRZETESÍTÉS FELE

Az ötvenes évek végén a falvakban nagy erővel folyt az erőltetett TSZ-esítés. Benke Valéria akkori művelődési miniszter ötvenkilenc tavaszán sürgette a pedagógusok részvételét is a Tsz-szervezésben. Ezzel lehetetlen helyzetbe hozták a falusi tanítókat nagy tömegeit, s egyúttal felgyorsították a tanyavilág felbomlását is, hiszen a földek TSZ-be adásával megszűnt a tanyán lakás indoka. Ez a tendencia az oktatásügy céljaival is egybevágott. Az osztatlan iskolák színvonalra a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt valóban sok kívánnivalót hagyott maga után. Az osztatlan iskolák problémáival már korábban is foglalkozott a pártvezetés és a szakma. Így az 1954-es – Nagy Imre első miniszterelnöksége alatt keletkezett – párthatározat, az ötvennégy novemberében megtartott Falusi Pedagógusok Országos Konferenciája és az 1956. okt. 1-6-ig Balatonfüreden megrendezett szakmai tanácskozás is. 1960 februárjában pedig a Művelődési Minisztérium közreadta az Útmutató

az összevont I-VIII. osztályú tanulócsoporthoz vezető nevelők részére c. kiadványt, amely részben az ötvennégy novemberi konferencia ajánlásait felhasználva a körzeti iskolákat propagálta, de igyekezett az osztatlan rendszerben történő oktatáshoz is használható módszereket adni. Az osztatlan iskolákban – de nem csak ott – nagy számban tanítottak képesítés nélküli nevelők. Ez újabb érv volt a körzeti iskolák mellett, amelyekről a KÖZNEVELÉS 1961. júniusi száma Körzeti iskoláink hálózatának továbbfejlesztése címmel közölt tájékoztatót. Eszerint „úgy kell fejleszteni az iskolahálózatot, hogy a kistelepülések felső tagozatos tanulói számára még több központi, körzeti iskolát hozzunk létre.” A tájékoztató adatai szerint a 1960/61-es tanévben 749 körzeti iskolába 1038 tagiskolából mintegy 30 ezer felső tagozatos tanuló jár be. Többségük gyalog, vonattal kb. 2400, autóbusszal 5700, az állami gazdaságok és a TSZ-ek járművein 1100, de 110 ezer felső tagozatos tanuló még mindig összevont osztályokban tanul.

Az 1961. évi oktatási törvénnyel összhangban felgyorsult a körzetesítési program. Előbb a tanyai iskolák szűntek meg. Ahogy fogyott a népesség, ha tíznel kevesebb gyermek volt, be kellett járniuk a legközelebbi tanyaközpontban vagy településen lévő iskolába, majd a hetvenes évek elején – részben az 1969-es átgondolatlan településfejlesztési koncepció hatására – a kistelepülések iskoláit is megszüntették.

A körzetesítés ütemével még 1965-ben is igen elégedetlenek voltak. A KÖZNEVELÉS júniusban megjelent cikke szerint még ekkor is 1100 osztatlan iskola működött az országban. 1966 áprilisában Szegeden ankétot szerveztek a tanyai és falusi iskolák hátrányos helyzetű tanulóiról. A körzeti általános iskolákba történő bejárás nehézségeit tanyai kollégiumok tömeges építésével kívánták enyhíteni. Csongrád megyében az ankét idején már hat ilyen kollégium működött.

Bula Teréz

PÉLDAKÉPET KERESÜNK!

Gyomaendrőd Város Önkormányzata egyetért a Pannon GSM Példakép Alapítvány Példaképet keresünk pályázati felhívásával, ezért kéri Gyomaendrőd Város civil szervezeteit, hogy arra alkalmas személyek jelölésével segítse az Önkormányzat munkáját abban, hogy méltó személyt tudjon javasolni a díj elnyerésére. A város Képviselő-Testülete maximum két személyt fog jelölni, azonban minden civil szervezet jogosult önállóan is jelölt állítására, amit a Pannon GSM Példakép Alapítványhoz kell beküldeni.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata a beérkezett ajánlások továbbküldéséről a 2006. március 30-i testületi ülésen dönt, ezért az ajánlásokat március 10-ig lehet írásban eljuttatni a Hivatal titkárságára.

Példaképet keresünk pályázati felhívásának rövidített változata:

A Pannon GSM Példakép Alapítvány célja, hogy a nyilvánosság erejével és anyagilag is támogatja azokat a honfitársainkat, akik értéktérítő tevékenységükkel mindannyiunk számára követendő

példákat mutatnak. Az Alapítvány egyenként 1 millió forinttal ismeri el azok munkáját, akikre az egész ország felnézhet. Az Alapítvány kuratóriumának elnöke: Bereczki Lóránd, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

Példakép lehet bárki, aki életével, tevékenységével kiérdemli az Alapítvány elismerését. Az Alapítvány nem kívánja korlátozni, hogy milyen tevékenységet végző honfitársaink közül kerüljenek ki a példaképek. Évi 12 Példakép Díjat ítél oda. A díjátadásokra negyedévente kerül sor, egy alkalommal 3 személy kapja meg az elismerést.

Az Alapítvány az egész országból, mindenkitől folyamatosan vár javaslatokat arra, hogy kik legyenek a díjazottak, kik és miért hivatottak arra, hogy példaképként tekintsin rájuk.

A jelölt lehet családtag, barát, munkatárs, akár olyasvalaki is, aki személyesen nem ismeri a jelöltet. A jelölt személye nem kerül nyilvánosságra.

A jelölésnek tartalmaznia kell:
- a jelölt nevét, postai, és/vagy e-mail címét és telefonszámát,

- a javasolt személy nevét, postacímét, telefonszámát, és/vagy e-mail címét (nem nyilvános adatok közlése előtt kérje az érintett hozzájárulását)

- ha a javasolt személy tevékenysége intézményhez kapcsolódik, az intézmény nevét, és címét,
- rövid összefoglalót arról, hogy a javasolt személy Ön szerint miért érdemes arra, hogy Magyarország példaképe legyen.

Magyarország határain kívül élő személyeket is lehet jelölni.

Mit vár az Alapítvány a díjazottaktól? Elsősorban azt, hogy folytassák tevékenységüket. Az Alapítvány emellett fontosnak tartja, hogy a példaképek személyét, munkáját minél többen megismerjék a nyilvánosság segítségével, hiszen csak azokat a példaképeket tudjuk követni, amelyekről tudunk.

A kiválasztott díjazottaknak az alábbi kritériumoknak kell megfelelniük:

- valós probléma felismerése, és a megoldásban nyújtott eredeti, különleges ötlet, tevékenység,
- elszántság és kitartás a probléma megoldásában,

- az adott személy által bér, térítés ellenében végzett munkakör, feladat lelkiismeretes elvégzésén túlmutató tevékenység,

- olyan magatartás, mely az egész ország számára lehet példamutató, követendő, gondolat- vagy lelkiismeretébresztő,
- megkérdőjelezhetetlen etikai alapállás.

A jelölteket kizárólag tevékenységük alapján értékeli a kuratórium, rászorultsági szempontok a döntésben nem játszanak szerepet. A jelöltek tevékenysége az esetek túlnyomó részében nem mérhető, még kevésbé összemérhető.

A Példakép Díj nem verseny! Aki a díjkiosztó alkalmával nem részesül elismerésben, nem esik ki; a kuratórium a későbbiekben is foglalkozik az erre érdemes jelöltekkel.

Az Alapítvány felhívásáról bővebben a www.pannongsm.hu Internet oldalon, és a Polgármesteri Hivatal Titkárságán az oktatási előadótól kaphatnak felvilágosítást.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
Nagyböjt péntekjein 5-kor, vasárnap fél 5-kor keresztül.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

március 12-én és 26-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztül.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.
Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztül.

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

1. szerda: Hamvazószerda
5. vasárnap: Nagyböjt 1. vasárnapja
12. vasárnap: Nagyböjt 2. vasárnapja
19. vasárnap: Nagyböjt 3. vasárnapja
20. hétfő: Szent József, a Boldogságos Szűz jegyese
25. szombat: Gyümölcsoltó Boldogasszony
26. vasárnap: Nagyböjt 4. vasárnapja

Nagyböjti lelkigyakorlatok:

Gyomán: március 27-28-29-én (hétfő, kedd, szerda)
Endrődön és Hunyán: április 3-4-5-én (hétfő, kedd, szerda)
Mindhárom helyen vezeti:
Czank Gábor békésszentandrásai káplán

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

NÓTADÉLUTÁN HUNYÁN

A hunyai Karitászcsoport február 11-én nótadélutánt szervezett a plébánián. Délután 2 órakor kezdődött, a résztvevők pontosan meg is érkeztek. Az énekesnő Gádorosról érkezett, a zenekar már várta, mivel egyikük a hunyai Iványi László, a másik zenész Kondorosról jött, ők a hangszerek beállítása miatt hamarabb jöttek. A mikrofont a Plébános Úrtól kértük el, azt is beállították a kezdés időpontjára. Karitászcsoportunk egyik tagja Cserven Béláné üdvözölte a megjelenteket, Petri Józsefné énekesnőt, a zenekar tagjait, és mindenkit, aki részt vett ezen a szép délutánon, majd elkezdődött a műsor. Nagyon szép régi nóták hangzottak el, Rózsika, az énekesünk fáradhatatlanul, megállás nélkül énekelt, a zenekar pedig gyönyörűen kísérte. Egy óra múlva szünet következett. A Karitászcsoport tagok teával és süteménnyel készültek és kínálták meg résztvevő vendégeinket. Miután mindenki megkóstolta a süteményeket és a teát is elfogyasztotta, újrakezdte a szebbnél szebb nótákat az énekesnő. Közben a hangulat egyre jobb lett, a közönség is bekapcsolódott a nótázásba, és szünni nem akartapssal nyilvánította tetszését.

Négy órakor lett vége a nótázásnak, amely igazi kikapcsolódást jelentett mindannyiunknak, akik ott voltunk. Ezúton megköszönjük résztvevőinknek, akik támogatásukkal segítettek a Karitászcsoportot, valamint az énekesnőnek, Rózsikának és Iványi Lacinak, akik felajánlották, hogy ingyen szórakoztatnak bennünket, illetve így járultak hozzá, hogy ezt az értékes délutánt megszervezhettük. Köszönjük az önkéntes segítők fáradozását is.

Hanyecz Vencelné

Egyházközségi vacsora Endrődön

Immár hagyomány, hogy farsangi időben rendezzük meg egyházközségi vacsoránkat. A vacsorán több mint százan vettünk részt, és kellemes hangulatban, finom birkapörkölt elfogyasztásával és zenés-táncos mulatsággal töltöttünk együtt néhány órát ismerősök, barátok és segítők, akik eljöttek szórakozni 2006. február 18-án, szombaton este az Endrődi Községi Házba. A helyieken kívül velünk voltak hunyaiak és gyomaiak egyaránt.

Számos tombolatárgyat kaptunk. A tombolajegyeket 50Ft/db

áron lehetett megvásárolni. Közel 80eFt bevétellel gyarapíthattuk az Endrődi Szt. Imre Egyházközségi Közhasznú Alapítványt, mellyel egyházi temetőink rendbetételéhez járultunk hozzá.

A vacsorát megtisztelte jelenlétével Domokos László országgyűlési képviselő, Dr. Dávid Imre polgármester és P. Tímár Mihály gyomai plébániai kormányzó. A jelenlévőket Iványi László endrői plébános köszöntötte, majd Domokos László üdvözölte a megjelenteket a polgármester nevében is. A Szt. Imre Alapítvány nevében Szabó Zoltánné kuratóriumi elnök szövegezte a jelenlévőkhez.

A farsangi multság hangulatát a Gyomaendrői Szinfolt Ma-

zsorett csoport adta meg, akik táncukkal és tehetségükkel elbűvölték a jelenlévőket. Ezután következett a vacsora és az éjfélig tartó tánc.

Az egyházközség nevében ezúton köszönjük meg Varjú Lászlónak és családjának, Ambrózi Lászlónak és családjának, számos segítőnek és adakozónak, akik az est sikeréhez és megrendezéséhez hozzájárultak munkájukkal és anyagi áldozatukkal egyaránt.

Az Endrői Szt. Imre Egyházközségi Képviselő Testület nevében:

Fr. Ungvölgyi János

GYÁSZHÍR

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy iskolánk kedves tanulójának, Erdei Esztikének édesanyja 2006. február 21-én elhunyt.

Példamutató feleség és édesanya volt. Igazi anyai szeretettel gondozta, ápolta Esztikét, mindig mellette volt műtetei során. Sokat fáradozott érte. Kisfiát, Kristófot is nagy gonddal,

szeretettel nevelte, aki még két éves sincs. Boldog várakozással várták a harmadik gyermek születését, aki orvosi segítséggel meg is született, de édesanyja nem ölelhetette magához.

Iskolánk mindennapos vendége volt. Szívesen segítette iskolai rendezvényeinket gitározással.

Nagyon fog hiányozni!

Tímárné Dózsa Szilvia pihenj békében! Isten veled!

Kiss Pál
igazgató

Kedves Esztike!

Karácsonykor csodálattal hallgattunk, ahogy iskolánk színpadán a szeretetről énekeltél. A szép hosszú dalt Édesanyád tanította neked, ahogy a szeretetet is Tőle tanultad. Onnan főnről továbbra is szeret téged, és ne feledd Őt az örök viszontlátásig.

„Addig megmarad a hit, a remény és a szeretet, ez a három, de közülük a legnagyobb a szeretet.” 1Kor 13.13

Iványi László
plébános

NEMZETI IMAÉV

Magyar litániák

Engesztelő litánia magyarságunkért

Istenünk, halát adunk neked, hogy történelmünk alakításával meghívást kapott népünk az igaz hitre. Köszönjük Urunk, hogy minden hűtlenség ellenére kiemeltél bennünket a bajból, kivettél minden kilátástalanságból. Az elpártolás, lanyhaság, divatos anyagelvűség kísértése ma sem múlt el a fejünk fölül. Ezért kérünk, Istenünk, fogadd el engesztelésünket és fekezd meg a ránk leselkedő erkölcsi veszélyeket.

Engesztelünk téged Istenünk, népünk történelmi botlásaiért.

- Irgalmazz magyar népünknek, Urunk! (minden sor után)

A pogánysághoz véres harcok árán való ragaszkodásért.

Árulásainkért.

Türelmetlenségeinkért.

Ellenségeskedő nagyravágyásunkért.

Felesleges harcainkért.

Az egyházzal való szembefordulásainkért.

Engesztelünk téged az igazságtalan uralkodók bűneiért.

A társadalmi igazságtalanságokért.

A köztünk élő szegények és nyomorultak cserbenhagyásáért.

A házasságtörésekért, paráznságokért.

Az elpusztított magzatokért.

Az egymással és másokkal szembeni becstelenségeért.

Minden esetért, amikor vagy vert, vagy ölt magyart.

Az elhagyott vidékek népének lelki felkarolásának elhanyagolásáért.

Trianon tragédiájának elfelejtéséért.

Elszakadt területeink magyarságának elhanyagolásáért.

A kommunizmussal való megalkuvásért.

A liberalizmus befogadásáért.

A hitélet elhanyagolásáért.

A magyartalan divatok bálványként imádásáért.

A magyarság és kereszténység ellenségeinek támogatásáért.

Az egymás közti széthúzásért, feltékenkedésért.

Környezetünk megóvásának elhanyagolásáért.

A szellemi kincsünkben való művelődés elhanyagolásáért.

Minden meggondolatlan gyűlölködésért.

Az egyéni haszonlesések rombolásáért.

Az ifjúság hitre és magyarságra nevelésének elhanyagolásáért.

Minden szentségek nélkül felnőtt gyermekért, fiatalért.

A részegeskedésekért, amelyek nemzetünkre szinte háborús csapást mérnek.

A kábítószeres elterjedése elleni harcban történt meghátrálásunkért.

Minden fajtalanságért, embertelenségért, természetellenességért.

A nemzeti elkényelmesedésért.

Minden családi béke elhanyagolásáért.

Főpapjaink, papjaink megrágalmazásáért.

A templomainkról, papjainkról való gondoskodás elmulasztásáért.

A papi és szerzetesi hivatások visszautasításáért.

A katolikus sajtó elhanyagolásáért.

Betegségükben szentségekkel el nem látott halottainkért.

Beszenteletlen sírjainkért.

Nemzetünk lelki újjáéledésének reményében engesztelve kérünk.

Az 1935-ös **CSENDŐRSORTÚZ** áldozataiért szentmisét mutatunk be március 20-án, hétfőn délután 5 órakor. A szentmise után kimegyünk az emlékműhöz gyertyát gyújtani, koszorúzni. Jöjjünk minél többen!

Az 1% felajánlása:

0011

MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

**SENTE JÓZSEF,
A BOLDOGSÁGOS SZŰZ MÁRIA JEGYESE**

Ünnepe: Március 19. (1621 óta) május 1. (a munkás Szent József ünnepe 1955 óta).
† 15 körül

Az Újszövetség szerint Dávid házából származott, ácsként munkálkodott Názáretben, eljegyezte Máriát. Amikor Máriát titokban el akarta bocsátani, mert az gyermeket várt, álmában egy angyal felvilágosította: Mária a Szentlélektől van áldott állapotban. Betlehembe mentek a népszámlálás miatt, ahol Jézus Krisztus megszületett.

Heródes elől Egyiptomba menekültek, viszatértek után Názáretben éltek. A 12 éves Jézussal felmentek Jeruzsálembe, a templomba, majd hazatértek Názáretbe, ahol Jézus engedelmesskedett szüleinek. Jézus nyilvános működése idején már nem említik Józsefet.

Szent József életét az evangélium alapján úgy ismerjük meg, amint át meg át van itatva az Úr Jézus életével, és elválaszthatatlan tőle. Ez Szent József igazi élete, amelyben magas hivatása gyökeredzik. Amit az evangélium mond róla, az csak csíra, gyökér, melyből tisztelének fája sarjadt, hatalmas ágakat bontva és lombjátort fejlesztve.

De van Szent József életének egy másik szakasza is, ez az ő misztikus élete, melyet az Egyházban, mint annak védője, gyermekei javára folytat tovább. A hívőknek Szent József iránt való mélyesleges tisztelete s az a sok elnyert kegyelem ez az élet, melyet példája áraszt tiszteletre.

II. János Pál pápa „a Megváltó őrzője” (Redemptoris custos) kezdetű apostoli buzdításában olvassuk: „József egész élete hitbéli zárándokút volt. Ennek folyamán akárcsak Mária, ő is hű maradt Istentől kapott hivatásához. Mária élete tökéletes beteljesítése annak az első „fiatnak” (legyen), amelyet az angyali üdvözléskor mondott. József ellenben, amikor az angyal hírül adta neki Isten üzenetét, egyetlen szót sem szólt. Egyszerűen „úgy tett, ahogy az Úr angya-

la parancsolta neki” (Mt1,24). Ez az első „tett” lett „József útiának” kezdete. Az út folyamán az evangéliumok egyetlen szót sem említenek, amit József mondott volna. József hallgatása azonban különleges jelentőségű. Eppen hallgatásából olvassuk ki teljesen azt az igazságot, amelyet az evangélium ítélete tartalmaz róla: „igaz ember volt” (Mt1,19).

IMA Szent Józsefhez

Szent József, légy házunk ura,
Kis családunk pártfogója!
Egyetértés, hű szeretet
Egyesítse szíveinket!
Az ég felé mutass utat,
Bátorítsd az ellanckadat!
Küzdelmünkben légy segélyünk,
Erényekben példaképünk!
Atadjuk a ház kulcsait,
Oltalmazd és védj lakóit!
Zárd ki mindazt, ami káros,
Ami üdvünkre hátrányos!
Engedd be az Isten-áldást,
Minden jóban gyarapodást!
Ajánlj minket Jézusodnak,
Szeplőtelen Szűzanyánknak,
Nagy családunk kised háza,
Názáretnek legyen mása!

Mivel Jézus életének több eseményében szerepet játszott, -alakja a keresztény művészet sok alkotásán szerepel. Jelen van sok-sok ábrázoláson, amelyek Jézus születését, a pásztorkok és a napkeleti bölcsek imádatát, Jézus templombéli bemutatását jelenítik meg. Ritkábban a műhelyében foglalatostkodó ácsmestert látjuk a felserdült Jézus társaságában. Az endrődi templomban a szószerék mellett a falon található Szent József faszobra, karján a kis Jézussal.

Az egyház védőszentje (1870-ben IX. Piusz pápa emelte erre a rangra), valamint a munkásoké (XII. Piusz 1955-ben rendelte el). Jó halálért, tisztaságért, szerzetesekért, házasságért és családért, árvákért imádkoznak hozzá. A menedékházak, oltalomkeresők, asztalosok, ácsok, favágók védőszentje.

folytatás a 44. oldalról a megye lakosainak (392.800) 35,1%-a, az országos átlag 30,3% volt. Gyomaendrődön ebben az időben 5409 fő volt a nyugdíjasok száma, ami a 15180 főnek a 35,6%-a volt. A megyei átlagnyugdíj: 50.105 Ft, a gyomaendrődi átlagnyugdíj 48.413 Ft. A megye lakosainak 76,5%-a azaz 105 ezer nyugdíjas élt tavaly 55 ezer forint alatti nyugdíjból, de a legszomorúbb kép, hogy a 35 ezer forint alatti nyugdíjasok száma 35 ezer volt.

A válasz szerintem nem volt elfogadható, kb. így hangzott: „merthogy ennyi pénz volt... és azoktól is el lehet venni...”

A harmadik kérdésem a házastársi pótlékra vonatkozott, ami a 2005. jan. 1-jei statisztika szerint országosan 35.489, megyénkben 2173 főt érint, és havonta 12-13 ezer forint. Azokról az idős asszonyokról van szó, akik annak idején a TSZ-ben a férjük munkaeységére dolgoztak, a család megkapta a végzett munka

utáni járandóságot, de ezek az asszonyok nem szereztek szolgálati időt, és most kapják ezt a méltatlanul kis összegű házastársi pótlékot.

Az államtitkár úr egyetértett, a felvetést ebben az egy esetben jogosnak találta. Én őszintén remélem, hogy meghallgatásra kerül előbb-utóbb, ezért is volt jó, hogy jelen volt az Idősügyi Tanács képviselőjeként Dr. Pongrácz úr is.

A következő felszólaló Gellai Józsefné képviselő, a Gondozási Központ vezetője volt. Felszólalásában emlékeztetett egy korábbi javaslatra, amelyről mostanában nem lehet hallani. A javaslatnak az volt a lényege, hogy a gyerekek segíthessék adójuk bizonyos százalékaival az idős szüleiket. Erre az volt a válasz, hogy nagyon sok igazságtalanságot eredményezne, mert van akinek nincs gyermeke, van akinek nagy vagy kis keresetű gyermekei vannak, van akinek a gyermeke munkanélküli, tehát ezen

indokok alapján vetették el a korábbi javaslatot.

A fórum után megkérdeztem országgyűlési képviselőnk, Domokos Lászlót, hogy mivel egészítené ki az elhangzottakat?

Azzal a gondolattal mindenképpen, hogy a nyugdíjasoknak nemcsak a nyugdíj összegének nagyságával van, vagy lehet problémájuk. Nagyon lényeges feladat, hogy legyen végre egy olyan családpolitikai rendszer, -amit a mi kormányunk el is kezdett - amibe a nyugdíjasok is beletartoznak, mint a család tagjai. Biztos, hogy ennek a komplex családpolitikának többletforrás igénye is lesz, de az megteremthető a FIDESZ gazdaságpolitikájával, amely a minél szélesebb foglalkoztatásra, a munka becsületének visszaállítására irányul, és megteremti a nyugdíjak 14. havi kifizetésének forrását. Nagyon fontos feladat ez, hiszen a család a társadalom alapköve, és a család biztonságát elsődleges!

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés egy örökifjú sportbaráttal

Véletlenül jött az ötlet. Fényképet kerestem a 40-es évek focistáiról Bella János most között verséhez.. És láss csodát! Id. Németh Dezső bátyámmal hozott össze a jó szerencse, aki elmondása szerint éppen ezen a délelőttön (is) éppen ezeket a képeket nézegette otthonában. Valóban még az asztalán voltak a képek... Én nem hiszek a véletlenekben...

Dezső bátyám néhány szavas visszaemlékezése kíváncsivá tett, megkértem és vállalata a beszélgetést.

Hogy is kezdődött a gyermekkor óta, immár több, mint 75 éve tartó futball rajongás?

Kisgyerekként minden vasárnap az Endrődi Torna Klub labdaszedő gyerekei között a kapu mögött szorgoskodott.

A gyermekkori futball rajongást követte a serdülőkorai atlétikai sportsikere.

Kisiskolásként a Kiszely (Szarvas-végi) iskolába járt, ott nem volt külön tornatanár, Klinghammer László volt a tanító, a 4-ik osztály után a polgári iskolába került, ahol Kovács Mátyás volt az osztályfőnök. Az iskola befejezése után a kötelező leventeoktatás és az inas évek következtek, ahol hamar kiderült, hogy az atlétikához van tehetsége. A Járás Atlétikai Versenyen a 100 méteres síkfutásban, és a 4x100-as váltófutásban első helyezést ért el. 1942-ben a Levente Futball Csapatba került.

Az első két meccsen jobbszélőt játszott, de a kapust besorozták katonának, és ettől az időtől ő, Totyó lett a kapus. A Levente csapat nemcsak itthon játszott, voltak Nagyváradon. Nagyszalontán, Békéscsabán, Gyulán és Orosházán is. A máig is egyik legemlékezetesebb meccs, az a nagyváradi volt, aminek az eredményét még a rádió is bemondta, ekkor az Endrődi Levente Csapat 14:0-ra kikapott a NAC II-től...

Ki volt az edző, kitől tanultak futballozni, ki támogatta az együttest?

Edzőjük nem volt, az idősebb játékosokkal gyakoroltak, tőlük tanultak. A csapatnak edzője csak 1945-től volt, amikor megalakult a MADISZ futballcsapat. Ettől az időtől Német Bandi és Lapusnyik Lajos volt az edző. A háború után jött a csere világ. Ekkor már a Debrecenből jött Kollár volt az edző. A futballcsapat tagjai adták össze a szalonnát, zsírt, kolbászt, krumplit, babot, ki mit tudott ott-

honról hozni, ezt a két intező Kiszely Misi és Hegedűs Laci felvitték Pestre, és ott a „Piatnik Kártyagyár” üzemi csapatának intezőjével elcserélték az ételment felszerelésre. Így állt össze az endrődi MADISZ csapat felszerelése, a piros-fehér mez, cipő, lábszárvédő, alsonadrág.

1946 nagy fordulatot jelentett a MADISZ csapat életében. A csapat átkerült az Endrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesülethez. A MADISZ lányok tűzoltójelvényt hímeztek a fiúk mezére. A tűzoltók majálist, bált szerveztek, aminek a bevételéből is támogatták a labdarúgócsapat működését. Az emlékezetes, nagy MADISZ-BARÁTSÁG mérkőzés előtti este a Széchenyi út betonjára (ma Fő út) feliratot meszeltek: „Repül a kánya, irány a pálya!” A mérkőzésre több ezer ember ment ki, szinte feketélt a gát...

Miért kellett két csapat? Ki támogatta a csapatokat?

Sokan voltak a fiatalok között, akik szerették a futballt. A fiatalok szórakozása akkor nem a tv, rádió, számítógép volt, mint manapság. Pedig még szertárosa sem volt a csapatnak, mindenki hordta haza a saját felszerelését, otthon hozták rendbe. Akkor a játékosok nem pénzért játszottak, egy-egy jó meccs után a Domszögön a drukker vendégül látták egy-két pohár borra a játékosokat. Emlékezetes volt egy csorvási mérkőzés is. Csorváson a pap endrődi ember volt, aki meghívta a csapatot a pályaszentelő meccsre. Tóth Imre bácsi a csapatnak odaadta az utazáshoz a „lobuszt” lovak nélkül, lovakat a község adott, amit a játékosok hajtottak. Amikor jöttek vissza a csorvási meccset követő mulatságról, már kora hajnal volt, Endrődön már hajtották ki a csordát...

Az ő korosztálya a játék kedvéért, a sport szeretetéből futballozott...

Régóta tart a magyar és mondhatnánk a helyi futball válsága. Mi erről a véleménye?

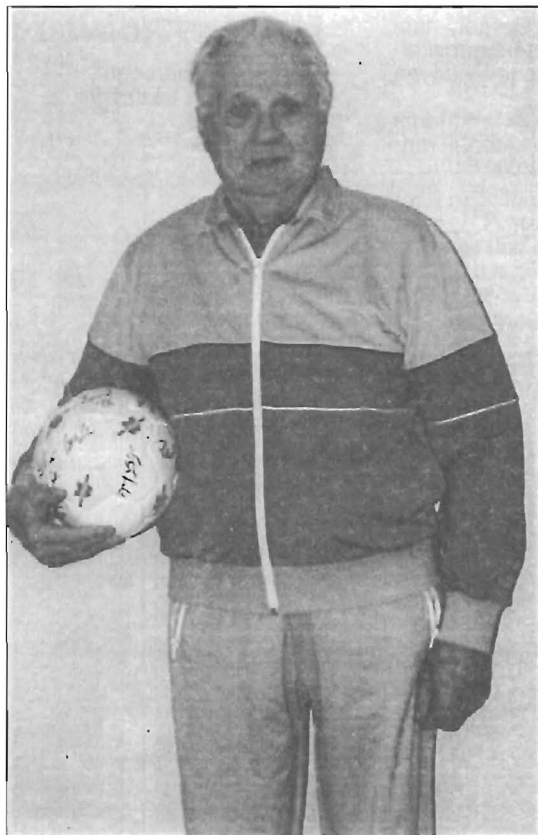
A baj ott kezdődik, hogy a kis gyerekek már nem a szabadban játszanak, nem rúgják a „bört”, hanem szabadidejükben benn ülnek a tv, a számítógép előtt. Így nincsenek meg az alapok, sok az iskolai tanulnivaló, kevés idő jut a sportra. Aki átlagon felül tehetséges, az ha szerencsés, akkor versenyez, de belőlük van kevesebb. A többi gyerek nincs edzésben. Sajnálatos dolog, hogy már idén négy tehetséges fiatal focista halt meg, nem bírta a szívük az iramot, nagy kár értük.

A másik nagy probléma, hogy ma már mindent a pénz határoz meg. A játék szeretete, a játék szenvedély háttérbe került, sajnos a kevésbé tehetségesek is megengedik maguknak: „kis pénz, kis foci”-t, amit csak az igazán nagyok mondhatnának. Sokan akarnak a sportból megélni, csak nagy pénzért focizni, pedig akinek nincs meg a tehetsége, hiába kapná meg a bank összes pénzét, az eredmény elmaradna...

Mivel tölti a napjait?

80 éves volt, amikor el kezdett festegetni, főleg virágcsendéletet fest. Fiatalabb korában sok dekoráció készítésben vett részt, dískapukat, bemutatótermeket dekoráltak. A kerti munka az, amit már most tél végén nagyon vár, kertjében nyáron sok virág pompázik, amit ő ápol. Gyönyörűek a kert fenyőfái, és most február végén az ő kertjében láttam idén az első hóvirágot.

Császárné Gyuricza Éva

Németh Dezső 18 és 81 éves korában

Endrőd néprajza

Rovartató: Szonda István

Gergelyjárás

Tisztelt Olvasó!

Endrői néprajzi barangolásaink során felelevenítettük azokat a népszokásokat, melyekhez őseink sajátos szövegváltozatot költöttek, melyek így évtizedeken, esetleg századokon keresztül csiszolódtak. Sokszor helyi alakok és színhelyek is megjelennek a népszokás szövegekben. Azonban vannak olyan szokások, melyeket Endrődön is jártak csak éppen helyi szövegváltozatai nem alakultak ki, vagy nem maradtak fenn. Ilyen országosan ismert szokás a gergelyjárás. A balázsolás és a gergelyjárás ismert volt falunkban is, visszaemlékezések utalnak erre, csak nem volt annyira népszerű, mint a Betlehemezés és a Háromkirályjárás.

A Gergely napja (március 12.) ünneplését IV. Gergely pápa rendelte el 830-ban, aki elődjét, I. Gergely pápát, az iskolák alapítóját, a gregorián énekítés megteremtőjét az iskolák patrónusává tette. A gergelyjárás eredte a középkorra vezethető, amikor a szegény diákok kéregettek, mendikáltak. A diákok életének velejárója volt, hogy kéregetéssel teremtsék meg tanulásuk alapjait. A XVI. század második felében vált általánossá, hogy a tanulók nemcsak maguk, hanem tanítóik számára is adománygyűjtöttek. A XVII. században az adománygyűjtés-melyet sok esetben a tanító díjlevelében rögzítettek- az új tanulók iskolába hívogatásával bővült. A reformáció idején egymás után alakuló protestáns iskolákba a tanulókat a tanítók toborozták, mivel a kötelező iskolába járást csak a XIX. század végén vezették be. A tanévkezdés és -zárás ideje a Gergely-nap körüli időszakra esett, az őszi tanévkezdés csak az 1860-as évektől vált általánossá. A Gergely-napi ünnepséget a tanítók szervezték, irányították, és abban eleinte maguk is tevékenyen részt vettek.

A gergelyjárásban szereplők a katonai toborzás mintájára különféle katonai ran-

gokat viseltek, és Szent Gergely vitéznek nevezték magukat.

„A gergelyjárás szövege:
Beköszöntek, majd az előljáró vitéz engedélyt kért a bebocsájtásra:

Szent Gergely vitézei vagyunk. Társaink, kik künn vannak, engem bíztak meg, hogy engedelmet kérjek kegyelmeitektől énekünk elmondására, hallgassanak meg kegyelmeitek bennünket, hisz nemcsak az imádság, hanem az ének által is a Mindenható Isten dicséretetik.

Majd a belépő vitézek rákezdenek a következő dalra:

Szent Gergely doktornak,
Híres tanítónknak,
Az ő napján,
Régi szokás szerint,
Menjünk Isten szerint,
Iskolába.

Lám a madarak is,
Hogy szaporodjanak,
Mind eljönnek,
A szép kikeletkor,
Sok szép énekszóval,
Zengedeznek.

Jertek el hát velünk,
Mert értetek jöttünk,
Jó gyermekek!
Menjünk iskolába,
Istennek házába,
Tanulásra!

Nem jó tudatlanul,
Felnőni parasztul,
Ez világban,
Mert úgy emberségre,
Nem juthatsz tisztségre,
Ez országban.

Ily helyben királyok,
Urfiak, császárok,
Taníttatnak.
A szegény árvák is,
Elhagyott fiak is,
Oktattatnak.

Ott kell megtanulni,
Miképp kell szolgálni,
Az Istennek,
Hittel, szeretettel,
Kegyes szent étellel,
Felségének.

Hogyha nem adhattok,
Minekünk diákot,
Házatokból,
Papírosra való,
Adományt adjatok,
Javatokból.”

(Részlet Volly István:
Népi játékok. I-III. (1941.) kiadványából)

Sok helyen a gergelyjárás szokása leegyszerűsödött és köszöntő formájában élt tovább.

„A, a, a, ma vagyon Gergely napja,
melyben szegény diákok járnak,
mint a szegények.

E, e, e, hozzanak minékünk ide
egy teli csutorát
vagy darab szalonnát!

I, i, i, örülünk most ezen mi,
hogy hiába nem járunk
e becsületes házba.

Ó, ó, ó, valamit adnak mind jó.
Azért erszényt nyissanak,
egy-két garast adjanak!

N, n, n, erre mondjunk mi ament.”
(Magyar Népzene Tára II. 112. sz.)

MEGHÍVÁS! Aki az endrői ugarai iskolában tanultak, találkozót szerveznek, május 21-én vasárnap.

Minél előbb várják minden volt ugarai diák jelentkezését, az alábbi telefonszámokon, lehetőleg az esti órákban: Altné Salamon Terike 06-66-284-538; Oláhne Szabó Éva 06-66-283-312; Buláné Gellai Irén 06-66-283-032. Aki olvassa, adja át!

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

márciusi ajánlataim:

- Kandallók, kályhák,
- Hősugárzók, gázegők,
- Kesztyűk, csizmák,
- Lánctűrőszek, kézi szerszámok,
- Főliák, takaróponyvák,
- Szivattyúk, esőruhák,
- Elektromos borotvák, hajszárítók,
- Szőnyegek, asztalterítők,
- Műanyagkukák, lábtörölők,
- Szegek, csavarok, dróthálók,
- Fagyálló folyadékok,
- Hideg indítók, jégoldók,
- Megérkeztek a tavaszi lemosó vegyszerek
- Vetőmagok, virághagymák

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIII. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2006. március

márciusi melléklet

A MI ISKOLÁNK

ÍGY LÁTJUK MI - TANULÓI ÉS TANÍTÓI SZEMMEL

Mácز István: Az iskola

Lecke, órarend, kötelesség. – Ó, mennyivel több! Tudom. Érzed. Elkezdem mondani. Kérlek, figyelj és egészítsd ki, amit te tudsz, amire te emlékszel.

Emlékszem az első iskolára, hová hatévesen vezettek be. Ácsolt fakapu. A padok négyes sora. A tanító bácsi apásan jó és szigorú arca. Körülöttem a sok-sok hatéves emberke.

Aztán az első ámulás a betűkre, számokra. A fekete tábla ablakot nyitott a tudományra. Egyszeregy. Ének. Ima. Barátom lett Gyuszi, tetszett Marika. – Valahogy így emlékszem. Emlékeim között nincs lecke, órarend, kötelesség. Mert az iskola annál több. Amivel több, az többnyire az öröm.

Óránként a szünet tíz-, húsz perce. Percek? Nem! Valami időtlen jóérzés a tízórai, a játék, a nevetés, a leckemásolás, és a várakozás izgalma. Hiszen mennyi szorongás. Félelem, amikor becsöngetnek! Ez utóbbit őrzi szívem.

Téli, tavaszi, nyári vakáció. Végső soron az iskola adja, hogy heteken át örülni tudjunk.

Iskola: az első közéleti szereplés színtere. Kudarcok, sikerek. Elfelejtett sérelmek, egy életen át őrzött dicséretetek. A tanár elismerése egy életre örömmel ajándékozott meg.

Most neked kell folytatnod a gondolatot, hogy elmondhasd magadnak vagy a barátodnak: naponta lehet örömmel találkozni az iskolában.

Az iskola az álmok bölcsője. Tervek műhelye. Ki leszek, ha nagy leszek? Félelmek és soha igazabb vágyak önmagadról. Eszmélés önmagadra, és éppen az iskola életében a másokra.

Iskola – kezdem, és így folytathatom: barátság. Hiszen hol találni barátot, ha nem ott, a sok kortárs között? Van választék. Lelked megérzi, kiben él a másik fele. Aki barátod az iskolában, életedben is az marad. Találd meg. Kincset találsz benne és örömet.

Közben a sok-sok arc közül kitűnik egy arc. Az Ó arca. Szívedben muzsikál a szerelem. Lám, ez is az iskola ... diákszerelem. A szív szárnypróbálgatása, hogy megtanuljon szeretni.

Szeretném, ha felismernéd, hogy az iskola a tudás, a rend, a fegyelem mellett örömmel gazdagítja életed. Mindennap, mikor belépsz a kapuján, és mindennap, amikor az évek múlásában visszagondolsz rá.

ÜNNEPEK GYERMEKSZEMMEL

A Szent Gellért nap

Ez a nap iskolánk védőszentjének napja, amikor Szent Gellért püspökről emlékezünk meg.

Reggel megérkezünk, és szentmisével kezdjük a napot. Dél előtt játékos vetélkedők vannak, mely során nekünk, gyerekeknek állomásokon kell végigmennünk, ahol különböző feladatokat kell végrehajtanunk. Az állomáshelyeken pontokat kell szereznünk, minél többet szerzünk, annál több esélyünk van arra, hogy megnyerjük a versenyt.

A vetélkedők után egy kis szünet jön, ami alatt megebédelünk. Az ebéd általában valamilyen sütemény. Ezután következnek a délutáni programok. Ha jó idő van, kint az udvaron a lányok röplabdázhatnak, a fiúk focizhatnak, viszont ha rossz idő van, ezek a programok bent történnek az új tornatermünkben. Ezekkel egyidőben számítógépezés, rajzverseny és az általunk kiválasztott filmek nézése folyik. Négy óraker a délelőtti és délutáni versenyek eredményhirdetése van, a helyezettek oklevelet, csokit és különböző finomságokat kapnak. Ezek után, akinek van kedve, maradhat a discón.

Így zárul ez az eseményekben gazdag nap.

Gyuricza Márk, Neubort Nelli, Narancsik Fatime, Pápai Gréta

Gellai Norbert vagyok, a Szent Gellért Katolikus Általános iskola 8. osztályos tanulója. Az itt eltöltött évek alatt rengeteg élményben volt részem, amelynek többsége pozitív. Amikor ebbe az iskolába megérkeztem, mint minden elsős én is nagy lelkesedéssel ültem neki minden nap tanulni. A tanárok segítségével megismerkedtem a betűkkel, számokkal, bár ma már visszagondolni erre furcsa élmény. Az iskolában minden évben van Szent Gellért nap, ami nagyon jó mulatság. Itt játékos vetélkedőkkel, fejtörő feladatokkal látják el a tanárok a diákokat. Az 5. osztályban új osztályfőnököt kaptunk, akivel kezdetben még szokatlan volt, de most már nem szívesen búcsúzunk el tőle.

Évente mentünk kirándulni egy vagy két napra. Ezek nagy részében csak a mi osztályunk ment, de előfordult, hogy más osztállyal fogtunk össze. Ez a pár nap mindig élménydús volt, és sok új ismeretre tehattünk szert. Ebben az évben életünk fontos szakaszához érkezünk, amit még nem tudunk kellőképpen felmérni, „diákésszel”. El kell döntenünk, hogy hol akarjuk ismereteinket bővíteni, vagyis egy új iskolát választani. A tanárok sokat segítenek ebben: előkészítő órákat tartanak, délután szakköröket és persze az osztályfőnök minden nap elmondja „szentbeszédjét”, hogy tanuljunk.

Most visszagondolva ezekre az évekre, nagyon sok mindent kaptam: tudást, tapasztalatokat, barátokat, érdekes információkat. Bár voltak nehéz pillanatok, mégis jó szívvel gondolok vissza az itt eltöltött estendőkre.

Fenti és lenti kép: karácsonyi műsor iskolánk színpadán:
E. T. A. Hoffmann: A diótörő

Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hánször éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás a vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Reményik Sándor, 1925

Emlékek, eredmények, hitvallások

2005 szeptemberében tizenegyedszer hívott a kisharang tanévnyitóra. Hangja új feladatokra, munkára, kihívásra biztatott gyermekeket, felnőtteket.

Elszállt az idő! – Mintha csak tegnap lett volna a kezdet. Egész városrész izgult, hogy időben befejezzék az építők az iskolát. Jöttek – jöttek napokon át az emberek takarítani, hozták a nagy virágokat a folyosókra, könyveket a könyvtárnak.

Igaz, az utolsó pillanatban, de minden készen várta a 43 első osztályost, a kis „alapítókat”, a szülőket, a vendégeket. Videoszalag is őrzi az első tanévnyitó áhítatos, ünnepélyes pillanatait.

Csak a hófehér falak álltak, az üres tantermek. De a lelkesedés, az akarás le tudja győzni az akadályokat. Még az olyanokat is, melyeket a rosszindulat, a rágalmozások vezérelnek.

Sokat köszönhetünk a Máltai Szeretetszolgálatnak, akik az első évben szinte teljesen bebutorozták iskolánkat nyugati adományokból. Itt név szerint kiemelném Szalay Ildikót és Tímár Ágostont, akik szívükön viselték kis iskolánk sorsát az induláskor.

Az eltelt időben, az egyre növekvő nevelői és gyermeklétszámmal, a szülőkkel kialakítottuk az iskola szokásait, rendjét, arculatát. Előrelátó, gondos takarékoskodás mellett felszerelésünk, szemléltető eszközeink, tantermeink egyre bővültek. Sőt a tornatermünk is felépült. Elmondhatjuk, ez már a XXI. század iskolája.

Minden, ami itt született e falak között, ami ide tartozik, szívünkhez, lelkünkhez illeszkedik. Felnőtt, gyermek egyaránt jól érzi magát.

Kodály Zoltán mondta:

„Csak boldog gyermekből
lehet boldog felnőtt,
s ezekből lehet
boldog ország.”

Ha valamikor, akkor most, a mai eldurvult világban igazán igazak – és szükségesek ezek a gondolatok.

Személyiségük fejlesztése mellett igyekszünk biztos tudással felvértezni tanulóinkat, melyre a későbbiekben építeni lehet – amelyből élni lehet.

A „TTT” gyakran elhangzik, ha gond van, ami azt jelenti: „Tőled, Több, Telik!”

Ez örök igazság, mely iskolánkban nemzedékről nemzedékre száll. Alapja: tisztelünk, ezért követelünk.

Iskolánkból eddig kikerült három nyolcadik osztály bizonyított, - megállták helyüket az új körülmények között is.

Szeretet, szigor, igényesség a vezérelv a nevelőtestület munkájában.

Igen, dolgozunk - hatékonyan, mindent megtervezve, korszerű eszközökkel, színvonalon -, de engedjük énekelni, és játszani is őket.

Annyi terhet rakunk rájuk, hogy az arcok mosolygósak maradjanak. Engedjük, hogy legyen szabad idejük játékra, pihenésre, olvasásra is, s arra is, hogy elcsöndesedhessenek, hogy odafigyeljenek a bennük élő lélek rezdüléseire. Akinek kedve van, vagy tehetséget érez magában: zenélhet, táncolhat, (társastánc, néptánc), énekelhet, sportolhat, kézműveskedhet.

Engedjük, hogy legyenek ötleteik, legyen érzésük rácsodálkozni a világra, engedjük, hogy gondolkodjanak – alkalomadtán, hogy tévedjenek, s kijavítsák tévedéseiket.

Sok időt fordítunk arra, hogy beszélgessünk tanítványainkkal. A szó az, ami felkelti a lélek emlékezetét. A szó, az, ami felkelti a szívet. A szívet meg kell őrízni, mert a szív a szeretet székhelye. Hinni kell a szeretet erejében!

Higgyük el, hogy tudunk egymás számára fény, napsugár lenni. – És fogadjuk el ezt a szeretetet!

Ennek a szeretetnek a melege egész életén át el fogja kísérni – más ember lesz. De nem kevesebb, azért, mert tud szeretni és hinni.

Anyagilag is, a lehetőségekhez képest iskolánk igyekszik nyújtani valamit az ide járó gyerekeknek és szüleiknek: pl:2006/2007-os tanévben az első osztályosok ingyen kapják a füzetsomagot és a tankönyveket.

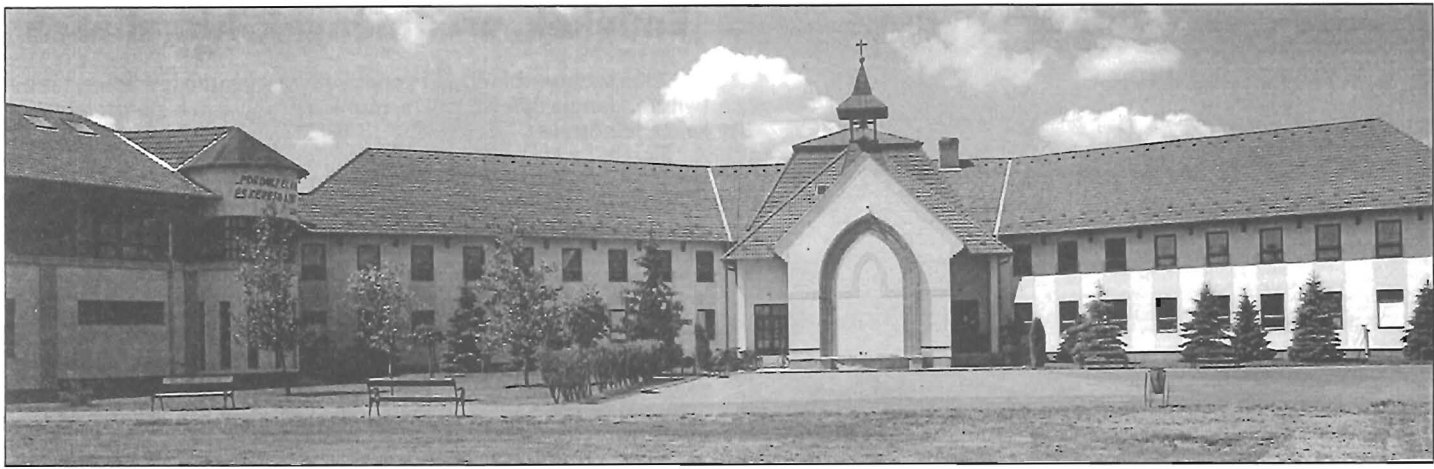
Induláskor 11 évvel ezelőtt elhangzott:

„Szeretnének, hogy iskolánk olyan mécses legyen, amiből az olaj sosem fogy ki.

Amit azért gyűjtünk meg, hogy messzire világítson.”

Ez az iskola nem azért jött létre, hogy csak a falakon belül maradjanak értékei – hanem távolabb is melegítse a lelkeket a szeretet, a tudás szépsége, keresztény hit és értékrend.

Kiss Pálné tanító

„Szeretted meg magad, hogy annál jobban megszerettethed Istent”

Don Bosco

Szülőként a fent idézett mondattal tudnám kezdeni azt a szakmai és nevelői munkát, amit gyermekeinkért tesznek a gyomaendrői Szt. Gellért Katolikus Általános Iskolában.

A híres pedagógus, Don Bosco pedagógiája álljon előttünk példaként, aki azt mondta: „A legfontosabb, hogy a nevelő nyerje meg a gyermek bizalmát. Ehhez elengedhetetlen a családi szeretet, az atyai gondoskodás és a bajtársias viselkedés légkörének megteremtése az intézetben.”

Szülőként mondom, hogy csak a gyerekekkel – pedagógussal – szülővel való közös akarat és munka hozhat sikert és eredményt. Ennek eredményét magam is már sokszor megtapasztaltam.

A többi iskolát azért tiszteltem, mert az endrői Rózsahegy Kálman Általános Iskolában végeztem, a gyomai Kis Bálint Általános Iskolában sok ismerősöm van. Sokat fáradoznak ők is a tehetséggondozás területén.

Az egyházi iskola annyiban más, hogy Szt. Gellért lelkisége hatja át az intézmény munkálkodását. Fenntartója a Szeged-Csanádi Egyházmegye mindenkor püspöke. A többszáz éves hagyományokkal rendelkező, nagy múltú katolikus iskolák között ez még nagyon fiatal, mint egy gyermek életében is a 11 év. Idő kell ahhoz, hogy a hagyományok újraéledjenek, és tudatossá váljanak. Ha jól megnézzük az oltárképet, ott is láthatjuk, hogy Szt. Gellértnek is idő kellett ahhoz, hogy Imre Hercegből (Szt. István fia) egy bölcs fiataalt faragjon. Jól példázza ezt Gellért püspök lábai alatt a talaj repedezettsége, és Imre Herceg lábainál a kivirágzott rétt megfestése a festőművész által.

Bízom abban, hogy a néhai Lékai bíboros jelmondatával: „A meggyesett fa kizöldül”. Lehetnek jó és rossz tanítók, tanárok vagy igazgatók; lehetnek jó és rossz szülők: ha hitet nem adunk gyerme-

keink lelkébe, az később megbosszulja magát. Hinni kell az Isteni gondviselésben, ami a problémákat mindig orvosolni tudja. Attól más ez az iskola, hogy ennek az igényét itt megadják a gyermekeink számára. Ettől egyházi, és ettől más. Ha megtesszük közösen (tanítók, tanárok és szülők) a tőlünk elvárható legtöbbet, akkor sikerülhet. Ebben az iskola igazgatója, a tanári kar és szülők sokat fáradoznak. Közös programokkal, lelkinapokkal, kirándulásokkal teszik élményszerűvé az itt töltött diákéveket.

A oktatás-nevelés eredménye nem látszik egyik napról a másikra, de később érezteti hatását a kisdiák, majd felnőtt életében, családjában és munkájában. Ha az iskolának ez sikerült, már sokat tettünk, tettek értünk, és Hazánkért, hitünk megmaradásáért, a magyar ifjúságért. Ha van hitünk, akkor megszerettjük önmagunkat, akkor bízunk magunkban és lesz sikerélményünk. Ez a hit vezessen mindenkit abban, hogy élete értelmet nyerjen, és a sok nehézség ellenére ember maradhasson.

Természetesen az oktató-nevelő munka nélkül a fentebb leírtak nem érnének semmit. Egy diák akkor érzi jól magát egy oktatási intézményben, ha megtapasztalja, hogy biztonságban van, érzi a családi légkört, a szerető gondoskodást és azt, hogy megbízhat tanítóiban, nevelőiben. Úgy érzem, ez ebben az iskolában megvan.

Amikor gyermekének iskolát választ, erre is gondoljon, és ennek szellemében döntsön gyermeke jövőjéről.

„Ha veszel, megtelik a kezed,
Ha adsz, megtelik a szíved.”

(Mararete Seemann)

Ungvölgyi János
szülő

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

Gyoma néprajza

Rendkívüli Cs. Szabó István

SIRATÓ

Kísérlet egy földrajzi helynév lehetséges magyarázatára - II. rész

Ma már meggyőződésem, hogy a széles, szoros bejáratú, kezdő és zárópontján egymagasságban visszakanyarodó nagy vízfolyás-kanyarulatoknál törvényszerűen sebesebben folyó víz kanyarulatait régen elfeledett nyelvjárási szóval nevezték „sirittő”-nek, „sérítettőnek”, „sűrítettőnek”, s ezek jelentése homályosodva a „siratással” lett összemosva. Lásuk a példákat: „Sirittő, siringő=vízforgó, keringő, örvény.”, KRIZA János: Erdélyi tájszótár. Bp. 1996. 87. old. „Siritt a folyó ahol sebes a folyása, Serittő, sirittő= örvény, vízforgó. SZINNYEI József: Magyar tájszótár II. Ó-Zs. Bp., 1897-1901. 374-375 old. Előbbi forráshoz tartozik még, hogy a Nagykunságon (!) is felgyűjtötték „sírít”=fordul., örvény, vízforgó értelemben. Jelen kis dolgozatomban csak a legjellegzetesebb példákat hoztam fel a „sirató” szó lehetséges „elmosódásának jelentésbeli romlásának” valamiféle bizonyítására. Azért vagyok rendkívüli óvatos ebben a témában, mert nem vagyok nyelvész! Itt csak a „termékeny bizonytalanságra” (LASZLÓ Gyula néhai régészprofesszor mondása) apellálok. Néhány példát csupán arra, hogy miként is veszítenek szavak, helynevek eredeti értelmükből: Endrőd és szarvas között a Hármaskörös balpartján volt valaha Tölgy falu. Elpusztult a hódoltság végén. Ennek a határban volt „Tölgy-fok”, később „Kügy foka” – „Kötty foka”, sőt „Hölgy-ere”. Nagyjából Gyoma „túl a körözi” határrészbe olvadt Apróhalomegyháza-Póhalom-Pósár. A mezőtúri határban Bári halom az elpusztult Bánréve falu határában: Bánrivi-Bánri-Bári halom. Révhley-Rihely-Réhel (Dévaványa), Gyoma: Rév Laposa, Rilapos, vízörvény – örmény, Mária-laka-Marjalaka. Egy Dunántúli példa: a Kál nemzetiség birtokából kihalított s a Szent Benedek rendnek adományozott falu neve lett: Szentbenedekkálya – amiből mára lett Szentbék-kála. Dévaványa eredeti neve nagy valószínűséggel a kora-árpádkorban elterjedt János Iván alakban használatából jött elő: Iváné – Iványa – Ványa. Eredeti alakjának bizonyítéka maradt fent a ványai-gyomai határvidéken: Iván ere – Iván foka – Ivánfenék. S lásd még Gyoma gyomos helyből való helyi magyarázata, holott igen régi személynév (ld.: Gyomaendrődi Ki-kicsoda)

Adattár a „SIRATÓ” földrajzi helynévhez

BÉKÉSSZENTANDRÁS határában „KIS-SIRATÓ” HUSZÁR Mátyás 1822. évi Körös-Beettyó szabályozási térképén, a kisebb kanyarulat KIS-SIRATÓ, nagyobb kanyarulat NAGY-SIRATÓ. A kanyarok egymás után következnek. (Forrás: Vízrajzi értekezés HUSZÁR Mátyás leírása a Körözsvi-

dékről Gyula, 1985 Szerk.: Kósa Ferenc térképmelléklet).

Az 1980. évben kiadott Békés megye hivatalos térképén már kisebb (szabályozott) Körös kanyarulatban: Kis Sirató – és Nagy Sirató zug”.

„SIRATÓ SZEG, SIRATÓ SZÖG” nagy valószínűséggel a Békésszentandrási és Ócsödi határvidéken lehetett. Okleveles adat a következő: „Nagy András békési lakos 74 év körüli tanú vallja 1722. jan.-ban, hogy 42 esztendővel előtte Túron pástorkodván, mindenkor szabadon járatta gulyájával melyet mostanig Ócsöd lakosai turi lakosok ellenire halásztak és halásznak, ugymint a LAJT FOKnál lévő Köröst és KÁKA SZEGIG és a KÁKA SZEGTÚL folyvást egészen a SZENTANDRÁSI lakostól is, s maga is addig legeltette a gulyát, onnan SIRATÓ SZEGIG az SIRATÓ SZÖGTÚL fogvást pedig egész az MESTER SZÁLLÁSÁig őrzötte mindenkor az marhat mint túri határon, senkitül bántása nem lévén.” „Csüt László 45 év körüli turi lakos vallja: gyakorta vadászván tanú ÓCSÖDÖN lakos Szűcs Györggyel, tőle hallotta: ezen helyek MUHARON telekje SZENTANDRÁSI ITATÓIG, és SIRATÓ SZEG, melyet ÓCSÖDIEK túriaknak ellenekre halásznak, és KÁKA SZEG elejéig igaz túri határnak mondtotta lenni, a szarvasi török Aga is túri határnak tartotta lenni.” (Haan Lajos-Zsilinszky Mihály: Békés megyei Oklevéltár II. Bp., 1877.257, 260 old.)

KIS-és NAGY SIRATÓ Békésszentandrásan a Hármaskörös folyó kanyarulataiban úgynevezett ZUGOK. Hozzáfüződő helybéli magyarázat szerint: „a török-és rácdúlások után idevonultak vissza e mocsaras helyre a lakosok elpusztított falujukat siratva.” (PENTALLER Attila református lelkészpásztor helyben, illetve Szarvason, 2004. okt. 3-án vasárnapi prédikációjában említette itt Békésvsában).

GYOMA az 1822. évi HUSZÁR-féle térképen a gyomai határban a TENERIS ZUG” és

„HOSSZÚ SZIGET” nevű HÁRMASKÖRÖZS nagy kanyarulatok között ÉK-DNY irányú keskeny területet átölelő kanyarban „EGEI-ZUG” földrajzi helynév jelölés látható. Ennek elején a TENERIS-ZUG” DK-i oldalán terült el az elpusztult EGE falu. Ezt a területet a gyomaiak mind a mai napig „SIRATÓ-nak mondják (2005), mert az „ösi hagyomány szerint ide szaladtak az egeiek siratni elpusztult falujukat”. Az 1980. évben kiadott Békés megyei térképén a szabályozáskor átmetszett kanyarulat immár jobb partra esett része van „SIRATÓ”-ként jelölve.

Cs. Szabó István
(folytatjuk)

Január 31-én a Városi Zene- és Művészeti Iskola endrődi képzőművészeti tagozatának kiállítását a Déryné Községi Házban Hunya Elek né tanárnő nyitotta meg.

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

HUNGELL KFT

**EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!**

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Szervezett galambtenyésztés története városunkban

Bemutatkozik A Magyar Galamb és Kisállattenyésztők Szövetsége
243. Egyesülete Gyomaendrőd

1950. június 18-án Forgács József szervezésében megalakult a Gyomai Magyar Galambsport Egyesület 23 fővel. 1953. évben már az egyesület saját székházzal rendelkezett Gyomán a Dózsa Gy. út 13. sz. alatt.

1959. február 8-án két egyesület alakult, Gyomán a díszgalambokat és postagalambokat tenyésztők. A postagalambokat tenyésztők azóta is a P 5. egyesület nevében működnek és röptetnek. A fenti időpontban újjá alakult a 47. sz. Egyesület, amely rendszeresen rendezte kiállításait a gyomai és endrődi tenyésztők részvételével. A 60-as évek elején megalakult a 177. sz. Egyesület Gyomán, 18 fővel, Gózon Lajos vezetésével. 1969-ben Endrődön Deák Mihály 21 fővel megalakította a 199. sz. Egyesületet. A három egyesület egyenként sikeres kiállításokat rendezett Gyomán a 48-as Kaszinóban, a Pavilonban és Endrődön az Iparosok Házában és a Népházban. A 70-es évek elején a galambhús program megvalósítására megalakult az ÁFÉSZ keretein belül a Kossuth Kisállattenyésztő Szakcsoport. Ebben az időszakban a galambtenyésztők száma Gyomán és Endrődön 300 fő körül volt.

1965-1975 közötti időszakban Forgács József kitenyésztette a Húsprogramba beillesztett Magyar Autósex tyúkgalambot. Nagyon jó szapora fajta az ivarjelzésével közkedvelt lett a lakosság körében.

1981-ben a galambászok akaratával egyesült a három egyesület és megalakult a V. 243. sz. Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesülete Gyomaendrődön, 43 taglétszámmal. Gyűléseinket felváltva Gyomán és Endrődön rendeztük. Jó kapcsolatot alakítottunk ki a Déryné Községi Ház vezetőjével, így a „főhadiszállásunk” a Községi Ház lett. Szívesen végeztünk munkát a „háznál”, tetőjavítást, zárjavítást, festést, mázolás, szennyvíz bekötést. Rendszeresen ott tartottuk a kiállításainkat. A kiállítás rendezésében tetten érhető minőségi eredményt hozott az új fehér műanyaggal bevont ketrecek vásárlása, így az un. „egysoros” rendezésben helyeztük el a galambokat, a 90-es évek végétől.

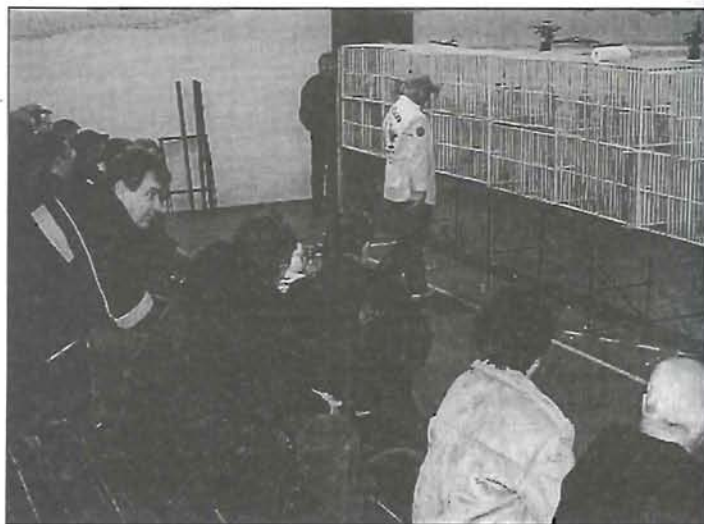
1994-ben a Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetsége I. Nemzeti Fial Szárnyasállat Kiállítására pályázatot írt ki. Egyesületünk sikeresen pályázott, így Gyomán a Katona József Művelődési Házban közel 500 egyeddel színvonalas kiállítást rendeztünk.

Egyesületünk több alkalommal sikeresen rendezte meg az amerikai Óriásposta és a Strasser tenyésztők országos kiállítását.

2001. novemberben megpályáztuk és meg is nyertük a VIII. Nemzeti Fial Szárnyasállat Kiállítás rendezési jogát. A rendezésnél biztonságot ad a 36 fő egyesületi tagunk tenni akarása és lelkesedése. Egyesületünk vezetése maximálisan figyelembe veszi az önkéntes szerveződést, és csak a közösen eldöntött dolgok érvényesülnek.

A VIII. Nemzeti Fial Szárnyasállat Kiállítás rendezése nagy siker volt. A város vezetésének támogatásával, a Sportcsarnokban rendezhettük meg a kiállítást.

A tenyésztők és az idelátogatók igénybe vehették és vették is

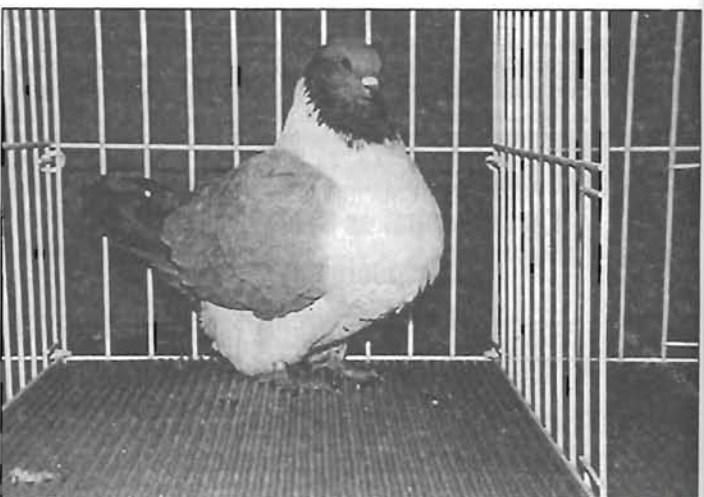
a helyi vendéglátók szolgáltatásait.

Idén január 7-8-ig a Magyar Galamb és Kisállattenyésztők Országos Szövetségének a 9 fajtaklubot tömörítő Nagytetű Alakgalamb Szakosztályának Kiállítását rendezte meg Egyesületünk. Örömmel vállaltuk a feladatot, és a 32 egyesületi tagunkból 30-an aktívan részt vállaltak a megrendezésben. A kiállítás ismét a Sportcsarnokban volt, a városvezetés ismét támogatta rendezésünket.

A madárinfluenza miatti korlátozások sajnos gondot okoztak, de az előírások és szabályok szigorú betartása mellett a Békés Megyei Állategészségügyi Állomás engedélyezte a kiállításunkat. Erre a kiállításra országunk és a környező országok fajtaklubjainak tenyésztői jelentős számban jelentkeztek és részt is vettek. A King és az Amerikai Óriásposta minősítését amerikai bírálók végezték. A több mint 2000 galamb bemutatása szakmailag egyedülálló az országban, „hiszen a 9 fajtaklub tagjai a legszebb galambjaikat hozták el”, hangzott el a megnyitó beszédben. A díjak odaítélését és átadását a klubok önállóan rendezték. A kiállítás ideje alatt megalakult a Gyomán kitenyésztett Magyar Autósex Tyúkgalamb Tenyésztők Fajtaklubja 13 fővel. A fajtaklub megalakulása garancia a fajta színvonalas tenyésztésére. A klub megalakulásával a Magyar Galamb- és Kisállattenyésztők Országos Szövetségének Nagytetű Alakgalamb Szakosztályának 10 országos klubja lett. Ezen a kiállításon 2500 fő vett részt. Közülük sokan ismerkedtek városunk nevezetességeivel, elsősorban az új fürdőt, és más vendéglátói szolgáltatást is igénybe vettek.

Az Egyesületünk köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik segítettek a munkánkat, elsősorban az Önkormányzat civil alapról történő segítségét.

Knapcsék Lajos
V. 243. sz. Egyesület elnöke

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A kelet-szlovákiai Eperjesen állami gyászszertartáson vettek végső búcsút 42 szlovák katonától, akik a koszovói misszióból hazafelé tartva az észak-magyarországi Borsó-hegyen légiszerencsétlenség áldozatai lettek. A szlovák védelmi miniszter köszönését fejezte ki a magyarországi mentőalakulatok és a hejceiek önfeláldozó segítségéért.

A Kolozsvári Társaság 12 erdélyi szobrászművészt kértek fel, hogy pályázzanak az 1956-os forradalom 3-4 méteres emlékművének megalkotá-

sára. A pályamű nyertese Szakáts Béla. Terve kaput ábrázol, egyik oldalán a börtönajtókat idéző rácsokkal és retesekkel, a másik oldalon pedig a reményt, a szabadság vágyat, a jövőbe vetett hitet sugárzó Napot.

A szobrot a Kis-Szamos partján akarják felállítani. A kolozsvári városvezetés az engedélyt a szoborterv bemutatása utánra ígérte, előzetesen nem zárkózott el az emlékmű felállításától.

Felújították a Mikszáth – emlékházat, szülőfalujában, Szklabonyán. A ma-már teljesen szlovák ajkú faluban az író szülőháza évtizedekkel ezelőtt már az enyészete lett, ezért 1977-ben szüleinek későbbi lakóházában állítottak emléket a legnagyobb palócnak. A felújítást támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a pozsonyi művelődési tárca, és több szlovák és magyar intézmény. Az itt élte át... című kiállítás mostantól megtekinthető.

Csehország államfője Václav Klaus tragikus tévedésnek nevezte, hogy a cseh parlament elfogadta az egyenműek kapcsolatát engedélyező törvényt. A cseh államfő mellett az egyházak és a kereszténydemokrata politikusok is ellenzik a törvény elfogadását, mert ez nem illik a hagyományos családmodellbe. Az államfő valószínű nem írja alá a törvényt, ami így visszakerül a képviselőházba.

Szlovákiában kormányválság alakult ki: a Kereszténydemokrata Mozgalom bejelentette, hogy kilép a koalícióból. A Vatikánnal kötendő szerződés miatt robbant ki a konfliktus.

A kormányfő előrehozott választásokat javasolt, amelyet június 17-én tarthatnának meg, átmenetileg Bugár Béla a Magyar Koalíció Pártja vezetőjét bízták meg a szlovákiai parlament elnöki teendőivel.

A szlovákiai Körmöcbánya önkormányzata a város lakosaival egyetértve elutasított egy kanadai céget, amely ismét aranyat akart bányászni a város övező nyíltszíni területén. Mint ismeretes egykor Európa legnagyobb aranybányája itt működött.

Az Endrődi nagy focisták

(Bella János emlékezése Németországból)

Ki az, aki még emlékezik az endrődi nagy focistákra? A maiak el sem hiszik, amit mesél a Körös gátja,

a nagy Tribün! Egyfolytában a szurkoló-sokaság foglalt helyet az oldalában, vagy a tetején kiabált,

csemegével a zsebekben, Tökmagos Giza nénitől, mert az izgalmat lehetetlen lett volna kibírni e nélkül.

Bukva Janó beintésére a gyerekek kórusba kezdtek, Adván a csapat értésére, hogy most csak nyerhet, nem veszhet!

Hej, micsoda rangadókat vívott ott Szozdem és Madisz! A felejthetetlen gólokat emlegetik bizony ma is!

Micsoda testcselekkel haladt egy-egy csatár a kapu felé, Jobbra-balra tőle elmaradt, nem egy kemény ellenfele.

Minek után bombát eresztett, az ellenfelek az ellenfélnek kapujára! Hányhatta magára a keresztet a kapus, hogy el ne találja.

Megesett, hogy nem is látták a lövést, csak azt, hogy a háló Megrezsent és a labdát távolról hozta a megtaláló!

És a meccsnek szünetében sokan a liget fái alatt Fagyaltért álldogáltak szépen... helyük a gáton üres maradt.

Eper, citrom és vanília, külön-külön, vagy vegyesen! Mérté a Vinkovics familia, soha, senkinek se szűkösen!

Akinek meg kiszáradt torka inkább folyadékot kívánt, Az olyan pedig megcélozta az asztalt, hol málnaszörp állt!

Vagy ihatott „tisztán” jégbehűtött szódavíz Gyuricza Elektől! Ameddig volt az erre gyűjtött forintokból, fillérekből!

És máris hajrá! Mindent bele! Folytatódott a küzdelem, A meccsnek a második fele, a gyorsan múltó percek...!

S máris taccs, kornel, szabadrúgás, váltakoztak egymásután! Felszabadulás és szorongás, úgyszintén a küzdelem során!

„Szamarat a bíró alá!” kiáltott egyhangún a tömeg! „Tizenegyes!”, - tették hozzá, de a bíró nem adta meg!

Majd megadta a másik oldalon – „az anyja betyár mindenét!” Hördült fel a sokadalom; de Totyó véd!

–Még nagyobb hajrá, biztatás! folyik a harc a percek ellen, még jó, ha a bíró, vagy más játékos ép marad ebben!

S legvégül egy húsz méteres, szabadrúgást ad meg a bíró! Vajon a kiegyenlítéshez lehetőségnek lesz-e elég jó?

-Fölé! – fölé! – mindennek vége! a labda a ligetbe repül! Ót-hat gyerek rohan érte, de késő már mire megkerül

mert a mérkőzést időközben az éles sipszó le is fújta! S elindultak az öltözőbe a focisták s a bíró, Matúska!

Két hét múlva kerül majd sor ugyanitt a visszavágra. Meglehet még az is, akkor, a vesztes álma válik valóra!

Focisták, nézők elvonulnak, itt rossz kedv az úr, ott meg az öröm, De az ellentétek elismulnak hamarosan a Domszögön!

Én is jóízűn iszom a bort... néhány jókedvű már dalol... Mikor megkérem Márton Gábort, szólna a régi focistákról!

Mert ő kiváló krónikása Endrőd nagyközségének, Kinek szóbeli előadása, Timár Mátéval vetekedhet!

„A harmincas évekre Endrődön, még elég jól emlékezek! Állítom, nem volt a földön kapusnak olyan fenegyerek

Mint Büngödsdi! aki megtette, hogy a kapu tetejére állt! És magát le onnan vetette, megkaparintani a labdát!

-Elképzeltető az ujjongás a szurkolók széles körében, mikor egy óriási rúgás ott ragadt a kapus ölében!

De hadd nevezem meg az akkori nagy focistáit Endrődnek, Akikről még elég gyakori, hogy hallani öregeket:

Timár Laci, Kertes Imre, Simon Pista, Matúska Imre, Kovács Pali, Kovács Imre, Kertes Lajos és Tóth Imre,

Kurilla Vince... s még egy csatár Pelyva! eszembe jutott már, és a fenegyerek: Büngödsdi Géza!

De ha már e neveknl tartunk! Nevezük meg Gábor bátyám, Akiket ma focizni láttunk az Endrődi ligeti pályán!

„Hát kezdjük el a Szozdemekkel, kiket „Barátság”-nak is neveznek! Találkozni esténként ezekkel az ipartestületben lehet.

A dressz, amit viselnek: kék-fehér! S jelszavuk: „Egy mindér s mind egyér!”

Csakány Jancsi, Puskás Zoli, Szabó Ernő, és Alt Laci, Márton Gábor, Timár Vince, Kiszely Géza, Kurilla Vince, Talán Mátyás, Timár Sándor, Duda Imre, mind a javából!

Most pedig a piros-fehérek jöjjenek a teljesség végett. A nevük: Endrődi Madisz! S található a Népházban csakis!

Németh Dezső: Totyó! - és Gyula, Lapusnyik, Fülöp Janika, Feuerwerker, Németh András, Vinkovics Jóska, Sárhegyi András, Sóczó Vince, Nehéz Johny, s a fiatal Polányi Zoli

És aki előre is lát, láthatja már az ETK-át, immár az ötvenes években, A híres zöld-fehér színekben:

Korcok, Pintér, és Nagy Imre, Timár Sada, Dobos Imre, Giricz Bandi, Fülöp Imre, Miszkin Antal, és Papp Imre, Németh Dezső, és Lapusnyik, Giricz Jancsi, s Gubuznait

kell még ezek közt említsem. Nem hagytam ki tán senkit sem.

*Endrődi Bella János
(2005. november 27)*

Evangélikus Oldal

Jézus mondja: „Akinnek van füle a hallásra, hallja!”

Gondolatok a magvető példázata alapján

Kedves Olvasó!

Arra kérem, vegyük együtt kézbe a Szentírást, és gondolkodjunk együtt Jézus példázatán a magvetőről. Megtalálható Lukács evangéliumában, a 8. rész 4. versétől a 15.-ig.

Fent kiemeltem egy mondatot a szövegből: „Akinnek van füle a hallásra, hallja!”

Ez a mondat szembesít engem azzal, amit most a legfontosabbnak tartok, mégpedig, hogy mi a sorsa a magnak, vagyis Isten igéjének bennem?

A technika fejlődésének köszönhetően ma már nem csupán a templom és a gyülekezet területén találkozhatunk igehirdetési és hallgatási lehetőséggel. A rádió, televízió és az Internet jóvoltából az is részese lehet az Isten üzenetének, aki távol él templomtól, gyülekezettől. Mégis folyton kesergünk azon, hogy fogy a keresztyények száma Európában és Magyarországon.

Keressük az okokat, a miertre a válaszokat.

Sokan csak legyintenek, vagy mosolyognak, ha megüti a fülüket egy-egy „vallásos szöveg”, egyszerűen másra tartozik, nem rám, vallják. – s útféltre esik a mag, nem hozhat termést.

Sokan vannak olyanok, akik szimpatikusnak tartják, amit halának, talán saját magukra ismernek, de arra már nincs idejük, vagy kedvük, hogy rendszeres igehallgatókká váljanak. A távolmaradásra, pedig annyi ürügy kínálkozik! – íme a sziklás föld, nem fordulhat termőre a mag.

Előfordul az is, mikor alighogy kilépünk a templomkapun, már nem is tudjuk, mit hallottunk. Mert azon jár az eszünk, hogyan éljük túl a mai napot, hogyan birkózunk meg a betegségünkkel, mi-ből fizetjük ki a gázzsámlyát, veszünk a gyerekek télikabátot. Sok a tövis, érezzük, tényleg fojtogatnak, és a gondok között elmerülve süket a fülünk az Isten vigasztalását meghallani.

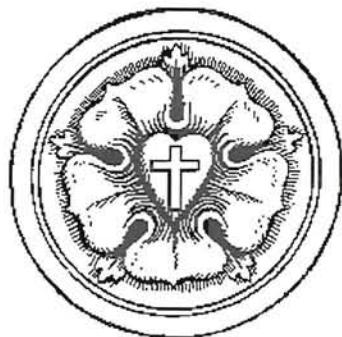
Ahányan vagyunk annyiféle élethelyzetben, lelkiállapotban találhat az üzenet, néha szinte kényszerítenem kell magamat arra, hogy odafigyeljek. Pedig bármikor előfordulhat, hogy a legjobb pillanatban talál meg, amikor a legnagyobb szükségem van útmutatásra, tanácsra vagy bátorításra.

Lehet, hogy az zavar meg, hogy nem értem miről szól, régiesek, idegenek, vagy éppen tudományosak a kifejezések. Nagy kincs, ha vagyok olyan bátor, és merek kérdezni, felvállalni a kétségeimet is. Ne gondoljuk, hogy az igehirdető megharagszik, ha hozzá fordulunk a kérdéseinkkel, ő is épülhet belőlük, vagy más nézőpontból kiindulva gondolkodhat tovább.

Hogy termést hozzon bennem a mag, az Isten üzenete...

Jó értelemben vett kalandnak is felfogható az igehallgatás, de több mint egy kiadós séta a bibliai tájakon és korokban. Sokan elbátortalanodnak egy-egy „rossz” élmény után, mert nem volt érdekes, vagy pergő, vagy túl hízogó, amit hallottak. Tévedés néhány alkalomból véleményt alkotni, bármily meglepő, az igehallgatáshoz

is kitartás kell. Újabb és újabb lehetőségek, hogy találkozhasak az igében hozzám érkező Jézus Krisztussal. Nyitott fül és nyitott szív, hogy megérintessen, amit mondani akar nekem.

A következő segítség a közösség, ahol megélhetem a vele való találkozást. Egymás hite által épülünk – szoktunk mondani, s ennek az igazságát átélheti az, aki részese olyan alkalmaknak, ahol lehetőség van együtt tanulmányozni a Szentírást. Egy gyülekezeti biblióra olyan áldott közösség lehet, ahol a résztvevők megosztják tapasztalataikat, az ajándékokat, amiket Istentől kaptak, de megosztják kérdéseiket és terheiket is, hiszen megtehetik.

Ahhoz, hogy a mag termőre forduljon bennem, szükség van csendre és időre. Talán ezek azok a dolgok, amelyek legjobban hiányoznak. Engedjék meg, hogy idézzem Ady Endre versét: Mikor elhagytak, / mikor a lelmem roskadozva vittem, / csöndesen és váratlanul átölelt az Isten. / Nem harsonával, / hanem jött néma, igaz öleléssel, / nem jött szép, tüzes nappalon, / de háborús éjjel.”

A csendben ott a találkozás lehetősége, a zajban pedig a veszély, hogy egymást elkerülhetjük.

Végül, de nem utolsósorban maga a Szentlélek Úristen az, aki termőre fordítja igéjének magvát bennünk. Annak, aki hallgatja az ígét, és annak, aki hirdeti azt, egyaránt szüksége van rá. Jézust senki sem értheti meg a természetes eszével, ő maga mutatja meg magát, fedi fel titkait. A tetteiben, személyében, tanításában mutatkozik meg Isten személye és országa. János evangéliumában ezt mondja tanítványainak: „A Pártfogó pedig a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” (Jn 14, 26)

A magvető mindenhová bőségesen hinti a magokat, de csak ott fordulhat termőre, ahol jó földre jut, csak ott növekedhet, ahol megfelelő körülményeket talál. Növekedéséhez az erőt az Isten adja. Kívánom, hogy az ő segítségével a kedves Olvasóban is növekedhessék, és örök életre szóló gyümölcsöt teremjen Isten dicsőségére és mindannyiunk javára.

Horváth Anikó
evangélikus lelkész

RENDELKEZÉS A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

Szeretettel kérjük Testvéreinket, hogy adójuk 1%-ával támogassák a Magyarországi Evangélikus Egyházat, ezt úgy tehetik meg, ha személyi jövedelemadó bevallásukhoz nyilatkozatot csatolnak, melyen feltüntetik a kedvezményezett technikai számát. Ez a Magyarországi Evangélikus Egyház esetében: 0035.

Támogatásukat egyházunk nevében hálásan köszönjük!

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

Vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Biblióra:

Március hónapban új időpontban, minden csütörtökön 15.00 órai kezdettel a gyülekezeti teremben.

„Asztali beszélgetések” – Ifjúsági Biblióra

Március 11-én és 25-én, szombati napokon 15.00 órai kezdettel.

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 06 56/352-437
Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETEK IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Virág- ének

Költögetlek kisvirág,
Ébredj, ne aludj tovább,
Bújj ki hópaplan alól,
Jól megvetett ágyadból.

Ugyan, mért tennék ilyet?!
Kétkedve kérdezheted,
De ha mégis megteszed
Magad adsz feleletet.

Pajtásod a hóvirág
Rég talpon van, s köszönt már,
Ő legfrissebb köztetek
Példáját te is kövesd.

Csalogatlak pompás krókusz,
Csillagvirág, tulipán,
Tovább szunyókálni most már
Hidd el, oly hasztalanság.

Ha felkelsz, langy zápor mosdat
Szél fésűli szirmodat,
Melengető meleg napon
Töltheted napjaidat.

§ ha kedved van, kérlek segíts
Ébresztgetni énvelem
Többi alvó virágtársad,
Hogy a kertem szebb legyen.

Bukva Csilla

Mondóka

Sándor, József, Benedek,
Fagyoskodtunk eleget.
De fukarul őrzitek a meleget!
Három ravasz zsupori,
Bontsátok a zsákot ki!
Fusson a hideg, jusson a meleg
Erdőről, mezőre, libalegelőre.
Kiskertekbe, házba, házunk udvarára.
Gyertek szaporán!
Hozzátok a zsákot, bontsátok a zsákot!
Irgum-burgom-murgum,
Meddig várjunk rátok?

Gabi óvó néni

Szepesi Attila: Virágmondóka

Hóvirág,
hószőnyegen bújj át.

Ibolya,
sűrű erdők mosolya.

Kankalin,
fény a liget árnyain.

Százszorszép,
virágozzál százszor még!

Kedves Szülők!

Közeledik az iskolások első osztályba való beiratásának ideje.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola szeptembertől várja az új elsősöket.

Jöjjön el, ismerkedjen meg velünk!

Szeretettel meghívjuk Önt iskolánkba
március 8-9-10-én (szerda, csütörtök, péntek) tartandó
nyílt napra,
délelőtt 8-10 óra között.

Lehetőséget szeretnénk nyújtani
óralátogatásokra, beszélgetésekre, tájékozódásra.

**Beiratás a város mindhárom általános iskolájában:
2006. március 20-21-22-én (hétfő, kedd, szerda)
8-17 óra között.**

Farsang a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában

Fiatalokról fiataloknak

Bálint-Valentin Napi Kavalkád a Kis Bálint Általános Iskolában

A Kis Bálint Általános Iskola Diákönkormányzata (DÖK) hagyományaihoz híven, iskolanévadójának tiszteletére, 5. alkalommal rendezte meg - 2006. február 14-én - a Bálint-Valentin Napi Kavalkádot. Ez a mostani programsorozat a „Szívhez szóló...” mottó jegyében zajlott.

Az alsó- és a felsőtagozaton egyaránt változatos és színes előzetes feladatokkal hangoztak rá a diákok a Bálint-Valentin napra. Megválasztották diákigazgatójukat, helyettesüket és a DÖK patronálójukat. Szívhez szóló plakáton tárták ki szívüket, érdekes interjúkat készítettek, Szívhez szóló dalokkal készültek az osztályközösségek. A kisdíjak emlékkönyv-kiállítását is rendezték, amelyek közül a legrégebbi az 1800-as évek végéről való.

Február 14-én 20 perces rendhagyó órák és 40 perces, érdekes feladatokban bővelkedő szünetek követték egymást. A Bálint-Valentin Napi Kavalkád megnyitóján részt vett Dr. Dávid Imre, városunk polgármestere, Dr. Csorba Csaba jegyző, Hangya Lajosné képviselő asszony, Keresztesné Jáksó Éva oktatási előadó, Ácsné Papp Katalin az iskolai Szülői Munkaközösség elnöke, valamint R. Nagy Tibor alapítványunk elnöke. Rendezvényünkre minden osztály egy szülő is meghívott, aki segítette munkájukat.

A diákönkormányzat patronáló pedagógusai megtartották nyitóbeszédüket, majd a diákvezetők ismertették bemutatkozó programjukat, feladatot adtak a „leváltott vezetőknél”, valamint a tanároknak. Ezután a diákigazgató (Gyenis Alex 8.a), helyettese (Molnár Zoltán 8.b), valamint a DÖK patronáló (Csatári Anita 7.c) átvette a hatalmat, és a diákság megbízásából petíciót nyújtott át Dr. Dávid Imrénének, Gyomaendrőd város polgármesterének.

A diákok többek között az alábbi kéréseket

tolmácsolták a város az iskolára vonatkozóan:

„- Szeretnénk a felső tagozatosok részére is egy jól felszerelt, tágas, egészséges környezetű, a 21. század követelményeinek megfelelő iskolát, ahol egy épületben, egy udvaron lehetnénk.

- Szeretnénk Fő úti iskolaudvarunk burkolatának felújítását, aszfaltozását, hiszen jelenleg balesetveszélyes, valamint ebédlőnk szebbé tételét.

- Szeretnénk a világítás további korszerűsítését, a tantermekben a táblák cseréjét, tantermeink folyamatos felújítását.”

A diákoknak a városukra vonatkozóan is voltak javaslataik, elképzeléseik:

- „- Szeretnénk több munkahelyet.
- Szeretnénk, ha a kamionoknak elkerülő út épülne a város körül.
- Szeretnénk, ha a kerékpárutakat tovább építenék.
- Szeretnénk még több lehetőséget a szórakozásra, művelődésre, sportolásra.”

Végezetül megköszönték a város vezetőinek a Hősök úti felújított és kibővített iskola-épületet; a virágos parkokat, és a Kner teret; a szelektív hulladékgyűjtőket; a felújított fűrdőt, mely biztosítja a kisdíjaknak az úszás-tanulás lehetőségét.

Ezután került sor iskolánk két Bálintjának és egy Valentinjének királyá avatására, akik a szeretetet, barátságot és szerelmet jelképezték. Nekik ezen a napon kiváltságai voltak, teljesülhettek kívánságaik, a diákönkormányzat ajándékkal köszöntötte őket.

A felsős diákokat szünetekben a következő feladatok várták: képfelismerés, ajándékkészítés, ügyességi feladat, villámkérdés, csatakiáltás, szívhez szóló történet, reklámszöveg írása, totó, valamint szívhez szóló dal bemutatása.

Az alsós osztályok pedig a rendhagyó órák keretében szívhez szóló ajándékokat készítettek, a kisdíjak a tanítóikkal együtt váltóversenyen mérték össze ügyességüket, szívhez szóló dalokkal mutatkoztak be egymásnak. A tanítók és a kisdíjak teljesítették az elsős Bálint és másodikos Valentin kívánságait.

A diákönkormányzat az iskola Gyermekért Alapítványa jóvoltából minden osztályközösséget értékes jutalomban részesített, melyet ezúton is köszönünk az alapítvány kuratóriumának. Munkájuk elismeréseként oklevéllel és egy-egy tollal jutalmaztuk diákvezetőinket. A kapott feladatot jól teljesítő tanárok és a „leváltott vezetők” is meglepetés ajándékban részesültek. A Valentin napon nem feledkeztünk el vendégeink megajándékozásáról sem.

Úgy hisszük, ezen a napon minden diáknak, pedagógusnak, szülőnek sok, szép, Szívhez szóló élményben volt része.

A Kis Bálint Általános Iskola
Diákönkormányzata

Irodalmi oldal

IRODALMI EST

AZ OMart Könyvesboltban

Szilágyi Ferenc Hon-vágy című kötetének bemutatójáról

A nyolcvanas évek elején a Honti Galériában Gregor József hallgatva éreztem meg, milyen más családi környezetben, kötetlen formában találkozni a kultúrával. Az előadások után a művészek és a közönség egy kis uzsonna mellett beszélgethettek. Az udvaron tartott rendezvényekre a közel lakók otthonról hozták a székeket, egyszóval minden olyan közvetlen, emberközeli volt. Tóni bácsi egészségének megrendülése után ritkultak, majd elmaradtak ezek a találkozások. Férjemmel többször eljátszottunk a gondolattal, miképpen tudnánk folytatni ezt a kezdeményezést, de könyvesboltunk megnyitásáig erre nem adódott lehetőség.

2005 őszén aztán elindult a régi álmom a megvalósulás útján. Először Balogh Tamás második önálló kötetét, a Nemlétező dolgokat mutattuk be az érdeklődőknek. Decemberben egy gyermekrajz-pályázat szép munkáiban gyönyörködhetek a betérők. Ezt követően Molnár István Tamás különleges természet-fotói készítették lassításra a vásárlókat. A Zabhegyezők születésnapját Hüse Julcsi és Veresné Margó néni élménydús skóciai beszámolójával ünnepeltük egy szép gobelin kiállításal a háttérben. A gobelineket Margó néni igényes kalocsai himzései, majd Sinka Beáta különleges biokollázsai váltották. Gyermekeknek hirdett vers- és prózaíró pályázatunkat az év végén a 12 éves Harmati Dániel nyerte.

2006. február 3-án elérkeztünk eddigi legnagyobb rendezvényünkhöz, Szilágyi Ferenc Hon-vágy verseskötetének bemutatásához. Hogy ez az este jelentősebb lesz, mint az addigiak, a gyomrunk állapota előre jelezte. Meghívót is többet küldtünk szét, a visszajelzések is nagyobb érdeklődést mutattak, és a műsor is sokrétűbb előkészületeket igényelt az előzőeknél. Meglévő 40 darabos családi székgyűjteményünket a Kis Bálint Általános Iskola segítségével megkésztettük, s bár az időjárás aznapra zordra fordult, örömmel teli izgalommal tapasztaltuk, hogy nem maradtak üres helyek.

A közönség szeméből áradó biztatás aztán csodát tett. Így utólag elárulhatom, hogy a műsort teljes egészében sohasem próbáltuk össze. A versmondók – Molnár Anna Lívia, Oláh Gizella, Polányi Éva és Vaszkó Ildikó – a Tűzmenedék zenekartól – Molnár Albert, Szilágyi Zoltán, Szujó Zsolt, Tóth Ferenc, Valuska Lajos – függetlenül készültek, és az előzetes egyeztetések után, csak ott a helyszínen kapták meg a forgatókönyvet. Mégis sikerült a teljes egymásra hangolódás. Többször tapasztaltam már, hogy a főpróbák jobbak, mint az előadás, de mert nekünk ez volt a főpróba és az előadás is egyben, rendkívül figyelniünk kellett a többiek rezdülését. Ugyanakkor ránk is az újdonság erejével hatottak a még nem hallott produkciók, s ezek az élmények csak fokozták saját előadásunkat. A közönség pedig folyamatosan küldte felénk a pozitív impulzusokat, amiből még többet tudunk nyújtani nekik. Az arcköröl leolvasható reakciók alapján a Molnár Albert által megzenésített Ki a télből című verset a zenekar ráadásaként még egyszer eljátszotta. A szerkesztett műsort Feri bácsi kedves, bensőséges anekdotázó megnyilatkozásai követték: vallomások a pályáról, szülőfalujáról (finoman beleszóve megismerkedését feleségével), jelenlegi munkájáról, terveiről. A kötött programok utáni személyes beszélgetések meleg hangulata tovább növelte a jelenlévőkben a jó érzést olyannyira, hogy a fél hatkor kezdődő bemutató utolsó vendége fél kilenckor távozott.

A túlpörgöttség miatt hajnali háromkor még nem tudtam elaludni, s másnap kiderült, nem csak én jártam így. Szombaton többen visszajöttek hangot adni elragadtatásuknak, hogy mennyire kellemesen érezték magukat, s milyen jó lenne több ilyen szellemi együttlét.

A következő napok és hetek is hővelkedtek a hasonló megjev-

zésekből. Komolyan elgondolkodtatott, mitől volt az az este olyan különleges. Úgy érzem megfejtettem.

A mesteri versek erejét a találó zene és a személyes előadás mindig fokozza; ez az együttes hatás a fogékony lélekben érzelmi felindulást okoz. Ez történt a költészet napi műsorunkon is, akkor írta Feri bácsi a vendégkönyvünkbe: „Ez a legkedvesebb irodalmi sarok, nemcsak Gyomaendrődön, egész Békés megyében.”

Csakhogy itt valami sokkal többről van szó. Ezt az estét a szeretet tette olyan felejthetetlené. A jelenlévők nemcsak a költészetet, és a zenét szerették, hanem a költőt, a vendéglátókat és a szereplőket is. Szilágyiné Németh Eszter, Feri bácsi felesége évekig vezette a gyomai könyvtárat, szervezte a kulturális életet, színjátszó- és irodalmi szakkört vezetett a gimnáziumban; az ő személye sokakat elcsalt erre a bemutatóra. A beszélgetésekből kiderült, hogy Feri bácsi régi és új barátai is szeretettel teli várakozással készültek erre a találkozásra. Polányi Évi és Vaszkó Ildikó versmondásait mindig örömmel hallgatják a barátok, családtagok, de a Tűzmenedék együttes tagjai is évek óta szórakoztatják zenéjükkel a város felnőtt és gyermek közönségét. S talán nem szerénytelenség megemlíteni, hogy könyvesboltunk rendezvényeinek törzsközönségét is többek között a szeretet hozza el köznék újra és újra.

S lám a szeretet ereje ilyen rendkívüli. Napokig, hetekig képes hatása alatt tartani bennünket. Kiemeli azokat a dolgokat, amelyek igazán fontosak: a személyes kapcsolatokat, a mély érzéseket és az érdeklődést, önzetlen tudást. Hogy stílusosan Feri bácsi gondolataival zárjak: „a poros Alföldön font kaptárt fél Európa csodálja / ahol a szellem szent színarany illata leng.”

Oláh Gizella

Szilágyi Ferenc:
Magyar ének 1997-ből

Kitépelt szívnyi kicsi Magyarország
mint csöpp madár, a fészkeből kivert,
mégis tépdesik szárnya tollát
kaján, karmos kamaszkezek
Pozsonyban, Huszton és Kolozsvárt,
Szabadkán-

Oh, Uramisten,
Ki az Édent teremtéd, s benne
millió élet, hogy a Földnek,
nevednek éke lenne,
s ki a Kánaánt megígérted,
s egykor népednek meg is adtad:
védd meg és add meg szabadságát
letépett szárnyú madaradnak:
hadd szálljon újra s szóljon újra
egedben, a dicsőségedre –
kitépelt szívnyi kicsi ország,
kitépelt szárnyú árva ország
Ura:

Emeld szent tenyeredre!

Ki a télből

Mindig azt figyelj: az eget
ahogy a télből kisimul,
s lányos mosollyal rád nevet –
Surrogó vadgalamb-csapat
Tollán eső szeme gurul.

Vén fűzek megújulnak,
óktak felbuzdulnak,
bújt bimbók kibomolnak,
esőszemek kigyúlnak,
szívárvánnyá indulnak.
Csitt! Csikócsengők szólnak,
sebes széllel játszódnak,
tulipánok táncolnak,
s ezer arany haranggal
s milliónyi ércel csilingel
csengőz a csillogó Nap -

Izès Izek

Március

Liptói burgonya

1 kg burgonyát megfőzünk héjában, majd meghámozzuk és karikákra vágjuk. 30 dkg liptói túrót 10 dkg olvasztott margarinnal összekeverünk, adunk hozzá metélőhagymát, 10 dkg füstölt szalonnát pörcre sütünk és zsírával együtt hozzákeverjük, majd összekeverjük óvatosan a burgonyával. Kivajazott morzsával behintett tálba tesszük, gyengén megsózzuk és 15-20 percre sütőbe tesszük. Savanyúsággal tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

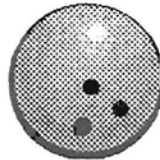
Corvo bianco
Cipőipari Bt.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelpek, mosogatók
Villanyszereleési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Tisztelt Érdeklődők! 2006. március 1-től az **Endrői Községi Ház** (5502 Gyomaendrőd, Blaha Lujza u. 21. sz.) a **Templárius Alapítvány** (A Templomos Lovagrend civilszervezete) Gyomaendrőd Önkormányzatától közművelődési megállapodás formájában működteti. Az eddig működő könyvtár, klubok és szervezetek megtartása mellett kérem azok jelentkezését, akik családi esemény megszervezésére, egy kellemes zenés-vacsorára, bálra, nosztalgia estre, gyermekműsorokra, műsoros estre, csocsózásra, pinpongozásra vagy számítógépes elérésre vágnak, különböző klubokat működtetnek és nincs helyük. Nagyobb létszám esetén jelezzék a Községi Ház három alkalmazottjának a rendezvény előtt legalább két hónappal:

- Erdősi Klára művelődés-szervező menedzsernek;
- Takács Zoltán kulturális szervező munkatársnak
- Szilágyi Józsefnének.

Minden ötletet és javaslatot szívesen fogadunk. Nagycsaládos programok lebonyolítását is vállaljuk oly módon, hogy a szülőknek is, és a gyerekeknek is a program ideje alatt külön elfoglaltságot és játékot biztosítunk felnőtt felügyelet mellett az épületen belül. A program ideje alatt tájélegű süteményekkel kedveskedünk.

Nyitvatartás: hétfőtől-péntekig reggel 8-tól este 8-ig. Hétvégén igény szerint.

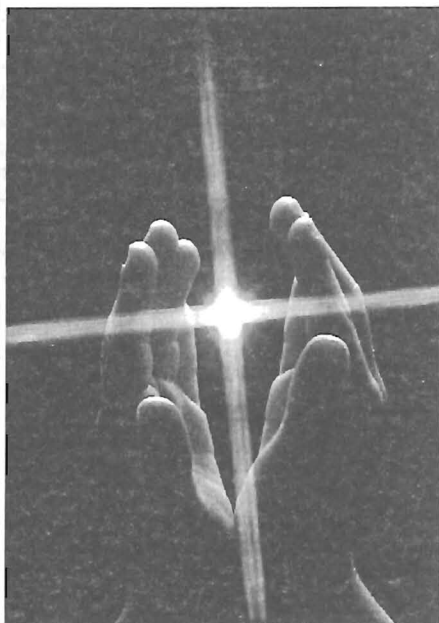
Telefonszám: 06-66/386-917; E-mail: kozosseghaz@beskesnet.hu

Ungvölgyi János
Templárius Alapítvány kuratóriumi elnök

Mobil: +36 (30) 294-0650, Tel/fax: +36 (66) 284-155
E-mail: ungvolygi@globonet.hu, ungvolygi@citromail.hu
Honlap: www.templomosok.hu,
Skype (Internet telefon): Jancsi1964

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

és azok családja, rokonok, ismerősök.

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

ARNÓTSZKY GYÖRGYNÉ HANYECZ GIZELLA, aki Hunya, Rákóczi u. 1. sz. alatt élt, február 15-én, 66 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: férje, gyermekei, unokái, testvérei és a rokonság.

ERDEI FERENCNÉ Kerekes Gizella január 16-án váratlanul befejezte földi életét, lelke az Örökkévalóság Honába költözött. 61 éves volt. Gyászolják: férje, leánya és fia

PELYVA SÁNDOR, aki Endrődön élt január 27-én 86 éves korában rövid, súlyos betegség után befejezte földi életét. Gyászolják: leánya, veje, unokája, dédunokája, a rokonság és a barátok.

SZABÓ BÉLA, aki életének utolsó szakaszát Debrecenben élte családja körében, január 31-én visszaadta lelkét Teremtőjének. Debrecenben helyezték örök nyugalomba. Gyászolják: Felesége, gyermekei, unokái, testvérei és azok családja, keresztgyereke, rokonai, ismerősei.

SZILÁGYI JÓZSEF, aki Endrődön lakott, 2006. február 17-én 66 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei és családja

SZILÁGYI KÁROLYNÉ SZABÓ IRMA, aki endrődi lakos volt, de korábban hosszú éveken át Budapesten élt, 77 éves korában hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: keresztányai, és családjuk, és az Endrődiek Baráti Köre.

SZUROVECZ LÁSZLÓ, aki Endrődön, a Fő út 53. szám alatt lakott, 2006. február 21-én 84 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és családjuk

TÍMÁR LÁSZLÓNÉ FORGÁCS MÁRIA volt hunyai lakos, aki Üllő, Liliom u. 6. sz. alatt élt; január 15-én, 86 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: fia, menyje, unokái és a rokonság.

URBÁN EDE, aki Endrődön élt, január 29-én 76 éves korában, rövid, súlyos betegség után elköltözött az élők sorából. Gyá-

szolják: felesége, és a rokonság, ismerősök, szomszédok és a barátok.

Köszönetnyilvánítás

A gyászoló család hálás szívvel mond köszönetet mindazoknak, akik Erdei Ferencné elkísérték utolsó útjára, és gyászukban részvétellel osztoztak.

Az endrődi Katolikus Központi Temezőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltávozott halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk haláluk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Endrődi MADISZ 1945.

Németh Dezső, Németh András, Sóczó Vince, Sárhegyi András, Nehéz János, Nádudvari Mihály, Feuerwerker Gábor, Gubuznai Máté, Fülöp János, Vinkovics József, Lapusnyik Lajos

Fényképalbum

1951/1952. EPOSZ csapata

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

MEGINT A VÍZ AZ ÚR?

Az elmúlt esztendőben sok csapadék hullott, különösen sok kárt okozott az augusztusi közel 200 mm eső, mely jelentős területek betakarítását tette lehetetlenné, okozva a térség gazdálkodóinak több százmillió forintos kárt. Akkor mindenki védte a magáét és a legfontosabb feladat a kármentesítés volt, de felmerült a kérdés: mit tehetünk a későbbiekben? A beszélgetések során határozta el több gazdálkodó a falugazdással együtt, hogy a tél folyamán egy összejevetelen tisztább képet kellene kapni a csatornák helyzetéről. Melyiknek ki a kezelője, és mi az oka, hogy a víz fizikai sajátosságánál fogva mégsem arra folyik, amerre kellene. A fórum megrendezésére február 16-án került sor, és sajnos oly annyira aktuális volt ez az időpont, hogy lehet, aki most ezt a cikket olvassa, az imént ért haza földjéről, ahol a belvízzel küszködött.

Az összejevetel házigazdája az Endrői Gazdakör volt, Hunya Lajos elnök vezetésével.

A fórum levezetője Várfi András falugazdász először üdvözölte a megjelenteket, a meghívott intézmények képviselőit és nem utolsósorban a közel százfőnyi gazdálkodót.

Meghívott vendégeink voltak:

Körösi Vizgazdálkodási Társulat, Gyula - Nánási János igazgató

Körös Berettyói Vizgazdálkodási Társulat, Békés - Miklós Lajos igazgató főmérnök

Körösvidéki Vizgazdálkodási Igazgatóság, Gyula - Szabó János osztályvezető

Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, Békéscsaba - Koltay Zsolt

FM Hivatal, Békéscsaba - Markó István Vizgazdálkodási Főfelügyelő

Gyomaendrőd Város Önkormányzata - Katona Lajos alpolgármester, Csányi István képviselő

A fórum során először a meghívottak mutatkoztak be, és mondták el a térségre vonatkozó problémáikat. A vízgazdálkodási társulatok vezetői szerint kevés a csatornák fenntartásához a pénz; az ilyen célra korábban folyósított állami támogatás 2005-ben megszűnt. Gondot jelent a múlt is, mikor Gyomaendrődön nem történt meg a komplex melioráció. A csatornák és vízkezelő művek állapotát jól mutatta az augusztusi belvíz. 2006-ban várhatóan AVOP és nemzeti források állnak, majd rendelkezésre, amire pályázni lehet. A Körösvidéki Vizgazdálkodási Igazgatóság képviselője is a pénzhiányról beszélt. Az igazgatóság törvény és rendeletek által meghatározott feladatokat lát el, és a pénzeszközöket tervszerűen osztják szét. Markó

István az FM Hivatal képviselője elmondta, hogy sajnos 2004-től nem jelent meg jogszabály az elemi károk (jég, belvíz, aszály) rendezésére. Az önkormányzat szerepéről Csányi István képviselő beszélt, aki vízügyi szakemberként is ismert Gyomaendrődön. Elmondta, hogy az önkormányzat szerepe a külterületi védekezésben kicsi, az idei rendelkezésre álló összeg 6 millió forint, ami a külterületi holtágak leürítésére elegendő. Katona Lajos alpolgármester a város vezetése nevében üdvözölte a megjelenteket, majd gazdálkodóként folytatta mondanivalóját. Felszólalásában hiányolta a komplex szemléletet, valamint, a különböző kezelő szervek közötti összhang hiányát. A belvízkezelést meg kell oldani, mondta! A következőként felszólaló Ratkay János szövetkezeti elnökként maga és gazdátársai nevében bírálta a társulatok munkáját. A további felszólalások során többször a Békési Társulat hozzáállását pozitívabbnak ítélték. Melyik csatorna ki? - volt ilyen kérdés is, és mellé javaslatként, hogy egy ilyen térképet el kellene helyezni a falugazdász irodájában. Püski Sándor gazda emlékezve az elmúlt augusztusra, elmondta, hogy nem működtek a vízkormányzó művek, „ezeket a csatornákat nagyapáink ásóval készítették, mi pedig nagy gépekkel nem tudjuk tisztán tartani”. A többi felszólalásban konkrét eseteket soroltak, amikor nem, vagy későn volt megoldás, és így a kukoricát vagy napraforgót kipusztította a víz. Több felszólaló felvetette az önálló társulatalakítás lehetőségét. Miért kell ott is érdekeltségi hozzájárulást fizetni, ahol nincs szolgáltatás? Mi lesz a közeljövőben a már nyakunkon lévő belvízzel a megoldás? A kitakarított csatorna partjáról kinek a feladata a kotralék elszállítása? Ilyen és ezekhez hasonló kérdések voltak, amelyekre a meghívottak nem mindig tudtak kielégítő választ adni. A fórum célkitűzésének megfelelően Katona Lajos foglalta össze a tennivalókat:

1. Azonnali cselekvés. A Telki - Peresi csatorna kitisztítása a tavaszi belvíz elvezetésére.

2. Hosszabb távra szóló, átfogó terv készítése Gyomaendrőd területére, mely hozzáférhető a gazdák számára, hogy a tervhez kapcsolódva pályázhassanak.

3. Átláthatatlan a csatornák tulajdonosi rendszere. Térképen legyen feltüntetve, mely a falugazdásznál megtekinthető.

4. Az érdekeltségi hozzájárulás korrekt szabályozása szükséges jogszabályi módosítással.

A fórum befejezésekként Koltay Zsolt Úr az Nemzeti Földalapkezelő Alap feladatait ismertette.

A több mint három órás rendezvény igaz, hogy nem oldotta meg a gazdák belvízes gondjait, de hasznos információkhoz jutottak.

Várfi András

2006. február 10-én tartotta a Gyoma-Felsőrészi Olvasó és Gazdakör farsangi vacsoráját, melyet részvételével megtisztelt Domokos László országgyűlési képviselő. Képeink a vacsorán készültek.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu